

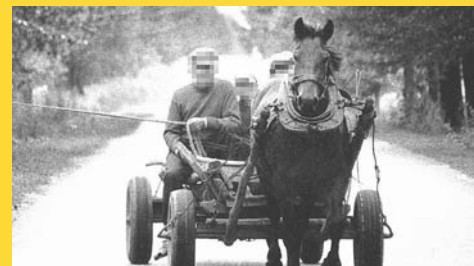
WOJNA
O ŚCIEKI \2

WOLNA WIGILIA,
ALE W NIEDZIELĘ DO PRACY \3

CZAS OCZEKIWANIA
I PRZEMIANY \4

TO NIE SKÓRA
O TYM DECYDUJE \7

PIĄTEK-NIEDZIELA
|29|11|-|01|12|2024|

GAZETA WEEKEND OLSZTYŃSKA

GAZETA WARMII I MAZUR

cena 5,99 zł (w tym 8% VAT)

ISSN 0137-9127

4 8

9 770137 912057

CICHA REWOLUCJA W NASZYCH PORTFELACH

SPORT

WCZORAJ WIDZEW,
A JUTRO ROMINTA? \13

SZYKUJE SIĘ TRZECIA
WYGRANA Z RZĘDU? \15

CZY WIECIE, KTO WYGRA
W POWIECIE? \16

PROMOCJA

BEZPŁATNY
DODATEK W KAŻDY
PONIEDZIAŁEK I PIĄTEK

RELAKS
z Gazetą Olsztyńską

47240TBP-D-K

Problemy PWiK Olsztyn zaczęły się od momentu, kiedy taryfy zatwierdzane są nie przez samorządy, ale Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie”. Te ostatnie nie pozwalały, by ceny nadążyły za wzrostem kosztów energii, pracy czy paliw. Tak było od kilku lat. Jeszcze w 2023 roku Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Olsztynie złożyło wniosek o korektę taryf, ale został on odrzucony. „Tym samym organ regulacyjny blokuje urealnienie cen w sytuacji radykalnej zmiany warunków ekonomicznych. Nie działa w imieniu ani na rzecz branży, a wręcz przeciwnie: dąży do jej dekapitalizacji i degradacji” — tak władze spółki odniosły się do tej decyzji.

Ta sytuacja spowodowała, że spółka stanęła na krawędzi bankructwa. Rok 2023 zakończyła stratą wynoszącą ponad 15 mln zł (dla porównania w 2022 roku strata wyniosła 9,6 mln zł).

Przypominamy, że według obecnej obowiązującej taryfy za dostarczenie wody wszyscy odbiorcy w Olsztynie płacą 5,38 zł za 1 m³. Natomiast w przypadku odbioru ścieków jest to stawka 7,48 zł za 1 m³. W końcu Wody Polskie zatwierdziły nową taryfę opłat, która obowiązuje od końca sierpnia.

Sytuacja finansowa spółki wciąż nie jest dobra. Pierwsze półrocze tego roku PWiK Olsztyn też zakończył na minusie. Straty sięgnęły około 3,5 mln zł.

Kłopoty ze ściekami

Wiesław Pancer, prezes Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji, twierdzi, że restrykcyjna polityka Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie”, które blo-

PWIK OLSZTYN W SPORZE Z SĄSIEDNIMI GMINAMI

OLSZTYŃSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIAGÓW I KANALIZACJI ŻĄDA MILIONÓW ZŁOTYCH OD OŚCIENNYCH GMIN ZA ODBIÓR ŚCIEKÓW. DO SPRAWY ODNIOŚLY SIĘ WŁADZE TEJ NAJBARDZIEJ ZADŁUŻONEJ.

kowało urealnienie taryf za wodę i ścieki w obliczu znacznego wzrostu kosztów prowadzenia działalności, to niejedyna przyczyna nie najlepszej kondycji spółki. Kolejna związana jest z działaniem ościennych gmin. A to duży rynek. W 2023 roku okolicznym gminom dostarczono 506,2 tys. m³ wody, co stanowiło 6,3 proc. całkowitej sprzedaży wody. Odebrano 1 760,3 tys. m³ ścieków, co stanowi ponad 18 proc. wszystkich ścieków, na łączną kwotę 16 mln 935,4 tys. zł. Problem w tym, że nie wszystkie gminy, zdaniem władz PWiK Olsztyn, regulują należności.

— Dla prawidłowości rozliczeń spółka dokonała zastępczego montażu urządzeń pomiarowych na granicy z gminami Barczewo, Gietrzwałd, Jonkowo i Stawiguda. Niewywiązanie się przez niektóre gminy z zobowiązujących umów doprowadziło do sporu sądowego. Sąsiednie gminy Barczewo i Gietrzwałd kwestionują prowadzone rozliczenia za odebrane ścieki w zakresie pomiarów oraz stosowanych cen — twierdzi prezes Pancer. — Odbieramy prawie dwukrotnie więcej ścieków, niż wynosiły otrzymywane przez nas opłaty.

Zdaniem władz spółki straty poniesione przez to są bardzo duże. Wy-

noszą one łącznie około 6,5 mln zł. Zdecydowanie najczęściej należności leży po stronie Barczewa. Ich uregulowanie może znacząco wpłynąć na budżet tej gminy.

W przypadku Barczewa do sieci kanalizacyjnej Olsztyna z kierunku Barczewa napływało dużo więcej ścieków niż deklarowana ilość. Wodociągi w Barczewie kwestionują wskazania przepływomierza zamontowanego przez olsztyńskie wodociągi na granicy gmin.

Różnica między wskazaniami przepływomierza na granicy gmin a sumą z punktów pomiarowych wynosi ok. 40 proc. na niekorzyść PWiK Olsztyn.

Władze Barczewa odpowiadają

Do sprawy odniosły się władze Barczewa. — Niestety sytuacja nie została wyjaśniona od razu, a trwający spór doprowadził do sprawy w sądzie, który rozstrzygnął rozliczenie trzeciego kwartału 2022 roku. Według powołanego biegłego naliczenia olsztyńskiego PWiK są zdecydowanie zawyżone, a wskazania urządzeń będących w gestii barczewskiego ZWiK są zaniżone. Wydano nieprawomocny wyrok nakazujący dopłatę 370 tys. zł (za trzeci kwartał 2022 roku) — stwierdził Grzegorz Matłok, burmistrz Barczewa, który dodał, że w ostatnim czasie spotkał się z Robertem Szewczykiem, prezydentem Olsztyna. W jego trakcie został poruszony m.in. problem rozliczeń pomiędzy olsztyńskim PWiK i barczewskim Zakładem Wodociągów i Kanalizacji.

— Bazując na wyroku sądu, a także dobrej woli prezydenta Olsztyna, licząc na przychyłność prezesa PWiK Olsztyn, mam nadzieję, że będziemy w stanie osiągnąć porozumienie. Zaplanowane jest kolejne spotkanie z władzami Olsztyna i Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji — zapowiada burmistrz Barczewa. — Niezależnie od rozstrzygnięć sądu i realizowanych obecnie prób mediacji zwróciłem się do prezesa ZWiK Barczewo o dogłębne wyjaśnienie problemu. Warto wskazać, że mimo tego, iż sprawa ciągnie się już od 2,5 roku, barczewscy radni nie byli z nią dostatecznie zaznajomieni.

GRZEGORZ SZYDŁOWSKI

g.szydowski@gazetaolsztyńska.pl

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazete.pl

— DLA PRAWIDŁOWOŚCI ROZLICZEŃ SPÓŁKA DOKONAŁA ZASTĘPCZEGO MONTAŻU URZĄDZEŃ POMIAROWYCH NA GRANICY Z GMINAMI BARCZEWO, GIETRZWAŁD, JONKOWO I STAWIGUDA. NIEWYWIĄZANIE SIĘ PRZEZ NIEKTÓRE GMINY Z OBOWIĄZUJĄCYCH UMÓW DOPROWADZIŁO DO SPORU SĄDOWEGO. SĄSIEDNIE GMINY BARCZEWO I GIETRZWAŁD KWESTIONUJĄ PROWADZONE ROZLICZENIA ZA ODEBRANE ŚCIEKI W ZAKRESIE POMIARÓW ORAZ STOSOWANYCH CEN — TWIERDZI PREZES PANCER. — ODBIERAMY PRAWIE DWUKROTNI WIĘCEJ ŚCIEKÓW, NIŻ WYNOŚIŁY OTRZYMYWANE PRZEZ NAS OPŁATY.

WYDAWCA
GALINDIA Sp. z o.o.
ul. Tracka 5,
10-364 Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera
zarzad@gazetaolsztyńska.pl
DYREKTOR ZARZĄDZAJĄCY
Agnieszka Weder-Gryglewicz

REDAKTORZY WYDANIA
Michał Podolak
Zuzanna Leszczyńska
wydawca@gazetaolsztyńska.pl

sport@gazetaolsztyńska.pl
WYDANIE ONLINE
internet@gazetaolsztyńska.pl
514 800 549

GAZETAOLSZTYNSKA.PL
redakcja@gazetaolsztyńska.pl
tel. 502 499 515

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztyńska.pl
502 499 531

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Tracka 5
tel. 885 998 201
reklama@gazetaolsztyńska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ
tel. 514 800 517

REDAKCJA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 505 766 681
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 604 408 305
reklamy@dziennikelblaski.pl
PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@dziennikelblaski.pl
502 499 531

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7
tel. 502 499 539

Wigilia będzie dniem wolnym od pracy, ale dopiero od 2025 roku. W minioną środę Sejm przyjął projekt ustawy dotyczącej ustanowienia 24 grudnia dniem wolnym dla wszystkich pracowników. Zdecydowana większość posłów była za projektem, bo aż 403.

Wcześniej Sejm odrzucił m.in. poprawki PiS i Lewicy, by 24 grudnia był dniem wolnym już od tego roku, jak też poprawkę koła Razem, by dalej obowiązywały dwie, a nie trzy niedziele handlowe przed Wigilią. Teraz ustawa trafi do Senatu, a później na biurko prezydenta do podpisu. Przepisy mają wejść w życie od 1 lutego 2025 roku.

Pomysł dobry, ale...

Jednak nie tak chciała Lewica, która złożyła projekt ustawy w sprawie wolnej Wigilii, co było pewnym zaskoczeniem nawet dla koalicjantów. Ale pomysł bardzo się spodobał Polakom, co pokazywały wszystkie sondaże. Związkowcy też byli za, bo od dawna podnosili, że Polakom należy się wolna Wigilia.

Jednak pomysł Lewicy, by fundować społeczeństwu kolejny dzień wolny od pracy, nie wszystkim aż tak przypadł do gustu. Minister finansów był zdania, że to niepotrzebny krok.

— Policzylismy w Ministerstwie Finansów, że to koszt dla gospodarki na poziomie ok. 4 mld zł, adla budżetu na poziomie 2,3 mld zł — mówił minister finansów Andrzej Domański w Radiu Zet.

Zaniepokojeni pomysłem byli też przedsiębiorcy, tym

Fot. Dłubay

WOLNA WIGILIA, ALE W NIEDZIELĘ DO PRACY

CHCIELIŚMY DOBRZE, WYSZŁO JAK ZAWSZE. NIESTETY, CHYBA TAK STAŁO SIĘ W PRZYPADKU WOLNEJ WIGILII. TA MA BYĆ WOLNA DOPIERO W PRZYSZŁYM ROKU I W ZAMIAN ZA DODATKOWĄ HANDLOWĄ NIEDZIELĘ. JEŚLI PRZEPISY WEJDĄ W ŻYCIE, BĘDZIEMY MIELI 14 DNI USTAWOWO WOLNYCH OD PRACY.

bardziej że zostali, zresztą jak inni, zaskoczeni tą niespodziewaną inicjatywą Lewicy. Wskazywali, że byłby to już 14 dzień świąteczny w kalendarzu. Ich zdaniem propozycja kolejnego święta wymaga głębokiej analizy, bo skutki tego odczuje cała gospodarka, a już szczególnie sektor handlu. Dla-

tego niektóre z organizacji pracodawców proponowały, by w przypadku wolnej Wigilii dniem pracującym było np. święto Trzech Króli albo 1 Maja.

Projekt z poprawkami

Stało się inaczej. Dwie komisje gospodarki i rozwoju oraz polityki społecznej i rodziny, do któ-

rych trafił po pierwszym czytaniu w Sejmie projekt ustawy, wprowadziła zaopiniowały go pozytywnie, ale z poprawkami zgłoszonymi przez KO. Te zakładały, że nowe przepisy wejdą w życie od 1 lutego 2025 roku, a także że w zamian za wolną Wigilię w grudniu będzie dodatkowa handlowa niedziela, co oznaczałoby,

że w grudniu trzy niedziele poprzedzające Boże Narodzenie byłby handlowe. I w takiej wersji Sejm przyjął ustawę.

Dokręcenie śruby

Poprawki, które znalazły się w ustawie, nie są w smak związkowcom. Przewodniczący OPZZ Piotr Ostrowski powiedział PAP, że nie podoba mu się takie trochę handlowanie tym pomysłem i wrzucanie na ostatnią chwilę rozwiązań, które mają, mówiąc brzydko, dokręcić śrubę pracownikom. Dodał, że to władze sposób pracownikom handlu nie pomoże.

Z kolei zastępca przewodniczącego Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” Bartłomiej Mickiewicz stwierdził, że sam pomysł wprowadzenia wolnej Wigilii jest bardzo potrzebny, szczególnie że wiele zakładów pracy już teraz daje swoim pracownikom wolne w tym dniu.

— Z drugiej strony, jeżeli Wigilia wolna od pracy ma oznaczać pracujące niedziele, to absolutnie się z tym nie zgadzamy. Od wielu lat walczyliśmy o to, żeby niedziele były wolne, żeby niedziele były dla rodziny — podkreślił Mickiewicz.

I trudno nie zgodzić się ze związkowcami, bo wszyscy pracownicy zyskali wolną Wigilię, ale to pracownicy handlu w grudniu będą musieli przyjść do pracy już nie we dwie, a trzy niedziele.

Nic dziwnego, że Agnieszka Dziemianowicz-Bąk, minister rodziny, pracy i polityki społecznej, skrytykowała w Sejmie te dwie poprawki do projektu w sprawie wolnej Wigilii.

— To nie jest projekt o odbieraniu części pracownikom wolnych niedziel. To jest projekt o oddaniu wszystkim pracującym wolnej Wigilii — mówiła pani minister.

Są wątpliwości

Toteż patrząc na kształt ustawy przyjętej przez Sejm, chyba można powiedzieć, że na pomysły Lewicy pracownicy handlu wyszli jak Zabłocki na mydle. Choć oczywiście nie taki był cel, bo przecież projekt zakładał tylko ustanowienie 24 grudnia dniem wolnym od pracy i miał obowiązywać wszystkich pracowników, w tym handlu, dla których dziś — zgodnie z ustawą o ograniczeniu handlu w niedzielę i święta — Wigilia jest dniem roboczym do godziny 14.

Czy Lewica oddała niedźwiedź przysługę pracownikom handlu? Trudno nie oprzeć się takiemu wrażeniu, ale nie tylko nam, bo pojawiły się nieoficjalne informacje, że prezydent Andrzej Duda może zawetować ustawę, jeśli Senat nie dokona poprawek. Chodzi właśnie o zapis o dodatkowej niedzieli handlowej w grudniu, który znalazł się w przyjętej przez Sejm ustawie.

Teraz dokumentem zajmie się Senat. Jeśli prezydent Andrzej Duda go podpisze, to w przyszłym roku będzie 14 dni ustawowo wolnych od pracy i kilka długich weekendów. Wystarczy np. przed świętami Bożego Narodzenia wziąć dwa dni urlopu (22 i 23 grudnia), by przez tydzień wypoczywać.

ANDRZEJ MIELNICKI

a.mielnicki@gazetaolsztynska.pl

PÓŁ MILIARDA ZŁOTYCH BYŁO NA WYCIĄGNIĘCIE RĘKI

Znowu los uśmiechnął się do mieszkańców naszego regionu. W ostatnim losowaniu w Eurojackpocie do wygrania było 520 mln zł. Nikt w Europie nie trafił wygranej pierwszego stopnia. W Polsce padły trzy wygrane czwartego stopnia w wysokości 317,5 tys. zł, w tym

jedna w Elblągu. Szczęśliwy kupon został wystany w kolekturze przy ul. Nowowiejskiej. A graczowi do fortuny zabrakło niewiele, bo jeszcze tylko jednej prawidłowo skreślonej liczby. Pech? A skąd, bo nie ma co narzekać, jak duże pieniądze spadają nam z nieba.

Podobnie nie ma powodu utyskiwać mieszkaniac Szczytna, który w środowym losowaniu w Mini Lotto prawidłowo wytypował piątkę, ale traf chciał, że ktoś jeszcze w Poznaniu to zrobił i wygraną trzeba było się podzielić. Ale i tak kwota jest imponująca,

bo każdy ze szczęśliwców dostał 215,4 tys. zł. Szczęśliwy kupon w Szczytnie został wystany w kolekturze przy ul. Wielbarskiej. Ostatnio szczęście sprzyja mieszkańcom naszego regionu, bo w Olsztynie ktoś trafił szóstkę w Lotto

i wygrał nieco ponad 4 mln zł. Szóstki padły też w Ostródzie i Barczewie. Tu gracze wygrali odpowiednio 2,6 mln zł i 2,4 mln zł. Ponadto w Olsztynie padła też piątka w Mini Lotto, ale w związku z tym, że było w sumie pięć piątek, to wygrana była dużo mniejsza, bo

wyniosła 91,6 tys. zł. Sześć dni później sytuacja się powtórzyła, bo też padło pięć piątek w Mini Lotto, w tym jedna w Lidzbarku Warmińskim. Każdy z graczy dostał po 90,5 tys. zł. Jak widać, dobra passa trwa i kto wie, co przyniosą kolejne losowania. **AM**

ADWENT – CZAS OCZEKIWANIA I PRZEMIANY

ADWENT TO JEDEN Z NAJPIĘKNIEJSZYCH I NAJBARDZIEJ SYMBOLICZNYCH OKRESÓW W ROKU LITURGICZNYM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO. CZAS TO WYJĄTKOWY POD KAŻDYM WZGLĘDEM. TO, CO KOJARZY MI SIĘ Z ADWENTEM, TO PRZYGOTOWANIE DO BOŻEGO NARODZENIA, CISZA, SPOKÓJ, WCZESNE PORANKI, REKOLEKCJE, REFLEKSJA NAD SOBĄ, NAD WŁASNĄ POSTĘPOWANIEM, DOBRE POSTANOWIENIA, CHOĆ NIEKTÓRE TE SAME OD LAT, NIESTETY, BO DOTĄD NIEZREALIZOWANE.

Choć często kojarzymy go z bezpośrednimi przygotowaniami do Bożego Narodzenia, Adwent to czas, w którym wierzący przygotowują swoje serca i umysły na Boże Narodzenie. Ale nie tylko poprzez zewnętrzne przygotowania, takie jak zakupy czy dekorowanie domu. Ma on bowiem głębokie znaczenie teologiczne i duchowe. To przecież okres oczekiwania, refleksji i przemiany, który nie tylko przypomina o zbliżających się narodzinach Pana Jezusa, ale także zachęca do wewnętrznego uporządkowania, przygotowania siebie na spotkanie z samym Bogiem. Dlatego Adwent to ważny moment zatrzymania się, w którym życie duchowe nabiera szczególnej intensywności. Osobiście czuję się zaproszona do wyciszenia się, przyjrzenia się sobie, swojemu postępowaniu, swoim celom i sensowi własnego życia, który często gdzieś gubi się w natłoku codziennych spraw, obowiązków, wyzwań.

Adwent jako czas oczekiwania

Adwent pochodzi od łacińskiego słowa „adventus”, które oznacza „przyjście”. To czas, w którym my, wierni, oczekujemy na przyjście Zbawiciela

– Jezusa Chrystusa. W tradycji Kościoła Adwent ma charakter zarówno liturgiczny, ale, tak jak dla mnie, i osobisty. W bogatej i wymownej liturgii Adwentu Kościół koncentruje się na dwóch głównych aspektach: wspomnieniu narodzin Jezusa w Betlejem, ale także oczekiwaniu na Jego ostateczne przyjście na końcu czasów. To zatem okres, który łączy przeszłość z przyszłością, podkreślając dynamiczny wymiar Bożego działania w historii ludzkości i w moim osobistym życiu. W tym kontekście zawsze staram się przede wszystkim odnaleźć w sobie wewnętrzną gotowość na spotkanie z Bogiem. W Ewangelii św. Mateusza Jezus przypomina bowiem: „Bądźcie gotowi, bo Syn Człowieczy przyjdzie w godzinie, której się nie spodziewacie” (Mt 24,44). Czy jestem faktycznie gotowa, aby się z nim spotkać? Nie tylko kiedyś, po śmierci, ale też teraz, w trakcie nadchodzących świąt, które nie mogą być tylko zredukowane do tradycyjnej choinki, prezentów, kolacji wigilijnej i oglądania Netflix.

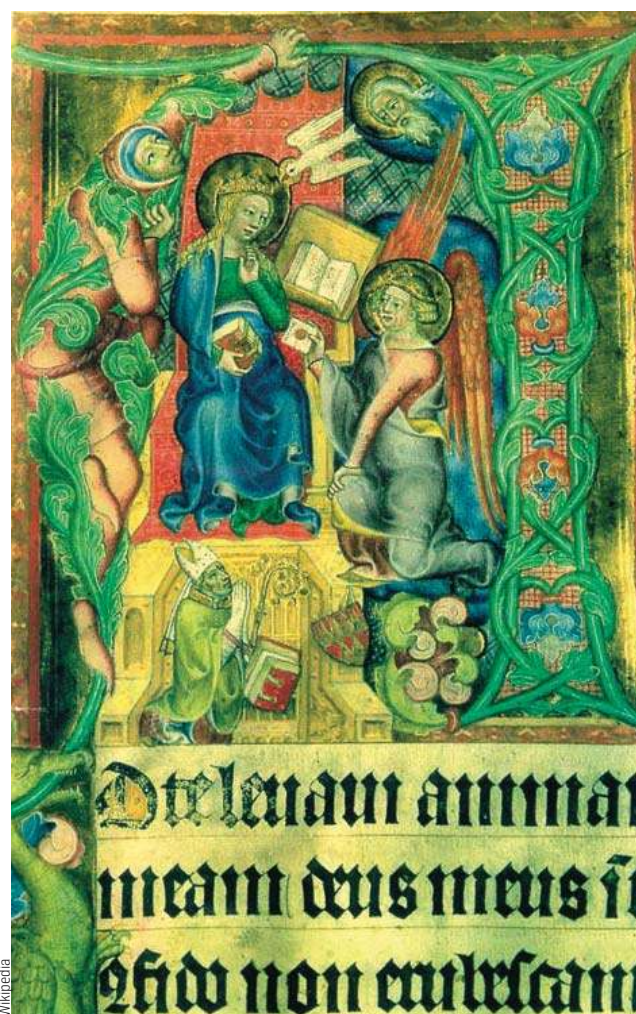
Aksjologia ciszy

Adwent, choć kojarzony z radosnym oczekiwaniem na Boże Narodzenie, nie

jest czasem bez troski. Nie sądzę, żeby Matka Boża, oczekując na Pana Jezusa, była tylko w euforii, w radości, w dobrym humorze. Ona była raczej pełna zadumy, refleksji, niepewności wobec nadchodzących zdarzeń. Z pewnością wiedziała, że sytuacja oczekiwania na narodziny Jej Syna zmieni Jej życie diametralnie, całkowicie.

DLATEGO ADWENT TO NIE TYLKO „RADOSNE OCZEKIWANIE”, ALE PRZED E WSZYSTKIM OCZEKIWANIE W CISZY – WYPEŁNIONE ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ, TROSKĄ I ZARAZEM CIERPIENIEM. OCZEKIWANIE NA DZIECKO, KTÓRE POCZĘŁO SIĘ INACZEJ NIŻ WSZYSTKIE INNE, NIEZROZUMIENIE ŚRODOWISKA, BYĆ MOŻE ODRZUCENIE PRZEZ INNYCH, ZAKŁOPOTANIE.

Z pewnością było naznaczone i cierpieniem. Dlatego w liturgii Adwentu dominuje kolor fioletowy, symbolizujący przygotowanie, umacnianie się w wierze, ale także pokutę, aby wejść w nowy etap życia z nadzieją i czystością serca i umysłu. Z tej perspektywy właśnie w Adwencie

XVI-wieczna miniatura na pierwszą niedzielę Adwentu

trzeba zatrzymać się w codziennym pośpiechu, aby dostrzec głębsze aspekty życia, jego przeżywania, relacji z Bogiem, samym sobą i innymi. Pomaga w tym cisza, modlitwa, codzienna lektura Słowa Bożego, a może nawet codzienna Eucharystia w formie uczestniczenia w roratach, modląc się w jedności z Maryją. Nie będzie bowiem prawdziwej radości z Bożego Narodzenia, jeśli nie poprzedzi jej moment refleksji i oczyszczenia. Nie będzie też radości, jeśli nie będzie tęsknoty za Jezusem, która, jak każda tęsknota, wypływa z miłości. Kto kocha Jezusa zatem, ten czeka na Niego i woła, jak pierwsi chrześcijanie, „Maranatha” (1 Kor 16,22), tzn. „Przyjdź, Panie nasz!”. Adwent uczy nas zatem autentycznego oczekiwania, które jest, jak to w życiu bywa, mieszaniną obaw, niepewności, niecierpliwości, nadziei i miłości. Uczy też ciszy, która wypełnia to oczekiwanie. Cisza, którą spotykamy

w tym okresie, jest nie tylko zewnętrzną przestrzenią, ale także stanem wewnętrznym.

Otoczający nas współczesny świat, pełen hałasu i informacji, który zmusza nas do ciągłego działania i decyzji, może sprawiać wrażenie, że cisza to coś niepotrzebnego, a nawet obcego, zbędnego. Jednak Adwent przypomina nam o jej niezaprzeczalnej wartości. To w ciszy możemy wsłuchać się w Boży głos i rozpoznać Jego obecność w naszym życiu.

Modlitwa, refleksja i wyciszenie to najistotniejsze elementy, które pozwalają nam przeżyć Adwent jako czas prawdziwego duchowego przygotowania.

Odzyskać Adwent

W dzisiejszym, zabieganym świecie Adwent może łatwo zostać przyćmiony przez komercjalizację świąt Bożego Narodzenia. W sklepach od początku listopada pojawiają się dekoracje, a reklamy zachęcają do zakupów, co

OTACZAJĄCY NAS WSPÓŁCZESNY ŚWIAT, PEŁEN HAŁASU I INFORMACJI, KTÓRY ZMUSZA NAS DO CIĄGŁEGO DZIAŁANIA I DECYZJI, MOŻE SPRAWIAĆ WRAŻENIE, ŻE CISZA TO COŚ NIEPOTRZEBNEGO, A NAWET OBCEGO, ZBĘDNego. JEDNAK ADWENT PRZYPOMINA NAM O JEJ NIEZAPRZECZALNEJ WARTOŚCI. TO W CISZY MOŻEMY WSŁUCHAĆ SIĘ W BOŻY GŁOS I ROZPOZNAĆ JEJ OBECNOŚĆ W NASZYM ŻYCIU.

ZDZIŚŁAWA KOBYLŃSKA

eBOK i EKOfaktura od PGNiG

– jak szybciej i wygodniej zarządzać swoimi rachunkami za gaz

Maria, mama dwójki dzieci i właścicielka małego biznesu, na co dzień mierzy się z natłokiem obowiązków. Rachunki za gaz zawsze znajdowały się na końcu jej listy zadań. Problem nasilił się, gdy pewnego dnia znalazła w skrzynce upomnienie za nieopłaconą fakturę. „Zrozumiałam, że potrzebuję lepszego sposobu, żeby to wszystko uporządkować” – wspomina. W rozmowie z konsultantem PGNiG dowiedziała się o serwisie eBOK – elektronicznym biurze obsługi klienta PGNiG, które pozwala m.in. zarządzać płatnościami online.

Wszystkie sprawy w jednym miejscu

Dzięki serwisowi eBOK PGNiG oraz jego wersji na telefon – czyli aplikacji mBOK, które umożliwiają wygodne zarządzanie rachunkami, umowami i płatnościami za gaz w PGNiG, Maria może teraz łatwo kontrolować swoje rachunki. „W każdej chwili, z dowolnego miejsca, w którym aktualnie jestem, mam dostęp do faktur, mogę sprawdzić, które są opłacone i szybko znaleźć te, których potrzebuję” – mówi Maria. Posiadanie konta w serwisie eBOK pozwala uniknąć sytuacji, w której rachunki zostają przegapione. Informacja o nich pojawia się w serwisie zaraz po ich wystawieniu, a dodatkowo na adres e-mail przesyłane jest powiadomienie o nowej fakturze oraz o zbliżających się terminach płatności.

Dodatkowo w eBOK, w razie potrzeby, można zaktualizować swoje dane osobowe, podpisać nową umowę lub przepisać obecną – wszystko online, bez wizyt w biurze obsługi.

Niedawno Maria przeprowadziła się do nowego mieszkania, co wiązało się z koniecznością przepisania umowy na gaz z PGNiG. Dzięki eBOK mogła załatwić te formalności w kilku prostych krokach. „To rozwiązanie dało mi spokój – wiedziałam, że wszystko mogę załatwić szybko i bez komplikacji. O jedno zmartwienie mniej w tym i tak stresującym czasie” – podkreśla Maria. Możliwość wykonania tych czynności z domu była dla niej szczegól-

nie istotna w napiętym okresie przeprowadzki.

Mniej papieru, więcej porządku

W czasie przeprowadzki Maria zdała sobie sprawę, ile miejsca zajmują papierowe faktury, które gromadziła przez lata. Zdecydowała się na aktywację EKOfaktury – elektronicznej wersji rachunków od PGNiG. Możliwość szybkiego dostępu do dokumentów, nawet w podróży czy poza domem, Maria ocenia jako jedną z największych zalet EKOfaktury. „Nie muszę się martwić, że zgubię fakturę lub zapomnę o płatności – wszystko jest uporządkowane”.

Z eBOK Maria korzysta także na telefonie, dzięki aplikacji mBOK, co pozwala na jeszcze wygodniejsze zarządzanie rachunkami. „Czasem, będąc poza domem, nie mając pod ręką komputera, potrzebuję szybko sprawdzić saldo albo zapłacić fakturę – aplikacja to ogromne ułatwienie” – mówi.

eBOK pozwala też ustawić płatności cykliczne, co eliminuje konieczność pamiętania o manualnym wykonywaniu przelewów.

Łatwa aktywacja dla każdego

Maria przyznaje, że początkowo miała pewne obawy przed założeniem konta w eBOK PGNiG. „Nie jestem biegła w obsłudze aplikacji mobilnych ani tego typu serwisów, dlatego trochę się martwiłam, czy sobie poradzę” – wspomina.

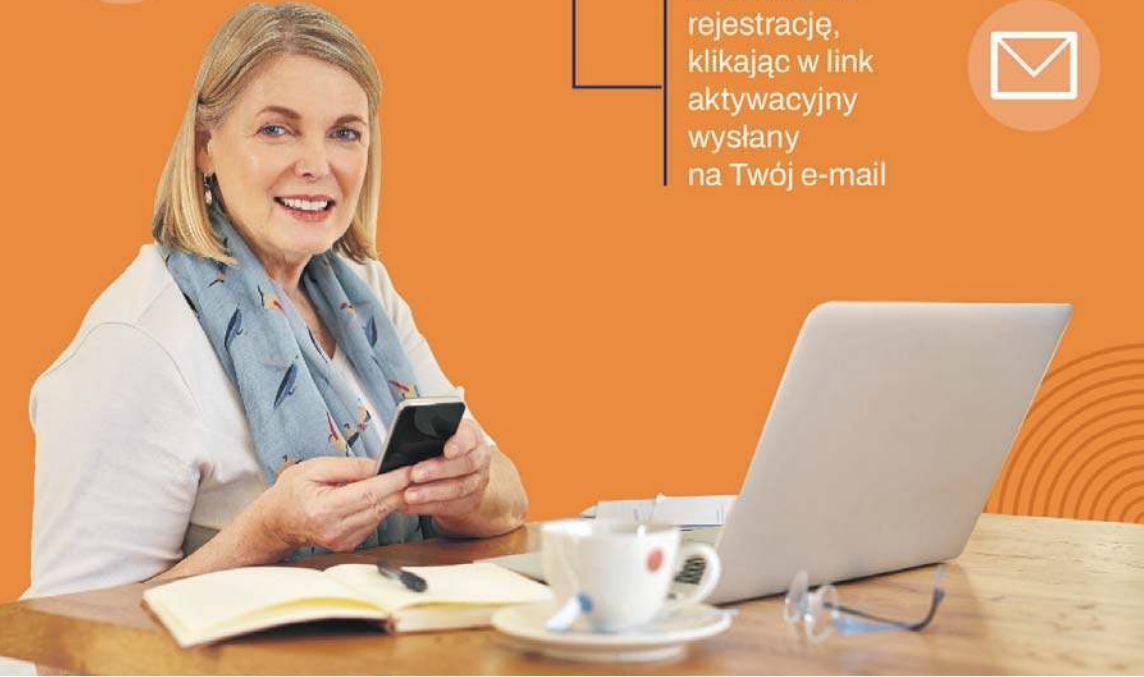
Aktywuj elektroniczną fakturę w PGNiG w kilku prostych krokach

Masz konto w eBOK

- 1. Zaloguj się do ebok.pgnig.pl
2. Wejdź w zakładkę „Faktury”
- 3. Włącz usługę **EKOfaktura**

Nie masz konta w eBOK

1. Wejdź na stronę ebok.pgnig.pl/aktywacja
2. Wpisz numer klienta i numer PESEL
3. Potwierdź rejestrację, klikając w link aktywacyjny wysłany na Twój e-mail

Jednak ku jej zaskoczeniu, proces aktywacji eBOK w PGNiG okazał się bardzo prosty i intuicyjny. Wystarczyło wejść na stronę ebok.pgnig.pl/aktywacja, podać numer klienta z faktury oraz numer PESEL, a następnie potwierdzić rejestrację, klikając w link przesłany na adres e-mail. Podobnie wygląda aktywacja mBOK – mobilnej wersji eBOK. Maria zainstalowała ją na swoim telefonie, podała numer klienta, PESEL, ustawiła hasło do logowania i w kilka chwil mogła zacząć korzystać z aplikacji. „To było naprawdę proste. Nawet dla kogoś, kto nie ma

dużego doświadczenia z tego typu rozwiązaniami” – dodaje. Oczywiście korzyścią, gdy posiada się już konto w eBOK lub mBOK, jest możliwość rezygnacji z papierowych dokumentów i skorzystanie z elektronicznej faktury. Maria zdecydowała się na to od razu po założeniu konta. Wystarczyło, że weszła w zakładkę „Faktury” i aktywowała EKOfakturę. „Wszystko odbyło się szybko i bezproblemowo” – podkreśla. Maria poradziła sobie sama, natomiast dla osób, które potrzebują bezpośredniego wsparcia w założeniu konta eBOK, pracownicy PGNiG

oferują zawsze swoją pomoc. Można odwiedzić Biuro Obsługi Klienta, gdzie konsultanci przeprowadzą przez cały proces krok po kroku, albo zadzwonić na infolinię pod numer 22 515 15 15.

Warto też skorzystać z pomocy kogoś z rodziny lub znajomych, bardziej obeznanego z technologią – aktywacja zajmuje tylko chwilę.

„Cieszę się, że mimo początkowych obaw zdecydowałam się na ten krok. To naprawdę duża zmiana, która ułatwiła mi życie” – podsumowuje Maria.

Od 2027 roku w życie mają wejść unijne przepisy ograniczające maksymalne transakcje gotówkowe do 10 000 euro, a w niektórych przypadkach już od 3000 euro konieczne będzie weryfikowanie tożsamości klientów. Oficjalnie zmiany te są wprowadzane w imię walki z praniem brudnych pieniędzy i finansowaniem terroryzmu. Jednak czy to jedyny motyw tych działań?

Bezpieczeństwo czy narzędzie nadzoru?

Zwolennicy ograniczeń podkreślają, że gotówka jest często wykorzystywana w nielegalnych transakcjach, co utrudnia organom ścigania walkę z przestępczością finansową. Tworzenie unijnego urzędu ds. zwalczania prania pieniędzy oraz nałożenie na sprzedawców luksusowych dóbr obowiązku raportowania podejrzanych transakcji to kroki mające „uszczelnić system”, które wielu może postrzegać jako naruszenie autonomii i anonimowości, które tradycyjnie zapewnia gotówka. W Polsce rozwiązania przyjęte przez unijnych urzędników popiera resort finansów. Wiosną 2024 r. minister finansów Andrzej

CICHA REWOLUCJA W NASZYCH PORTFELACH

W ŚWIECIE, GDZIE GOTÓWKA OD WIEKÓW SYMBOLIZOWAŁA WOLNOŚĆ, PRYWATNOŚĆ I KONTROLĘ NAD WŁASNYMI FINANSAMI, UNIA EUROPEJSKA PODEJMUJE KROKI, KTÓRE MOGĄ ZMIENIĆ SPOSÓB, W JAKI POSTRZEGAMY PIENIĄDZE I ICH UŻYWAMY.

Domański, odpowiadając na interpelację posłów Konfederacji, stwierdził, że są to rozwiązania „likwidujące istniejące luki i uszczelniające aktualne regulacje”.

Jednak krytycy, w tym organizacje broniące praw obywatelskich, zwracają uwagę na to, że ograniczenie dostępu do gotówki to nie tylko kwestia eliminacji przestępczości. Wprowadzenie scentralizowanych walut cyfrowych, nad którymi pełną kontrolę będą miały banki centralne, może w przyszłości prowadzić do scenariusza, w którym rządy zaczną monitorować każdy wydatek swoich obywateli. Czy kolejnym krokiem będzie ingerencja w to, na co możemy wydawać pieniądze?

Koniec anonimowości

Gotówka od zawsze zapewniała anonimowość i swobodę operowania pieniędzmi. Dla wielu była nie tylko środkiem płatniczym, ale również narzędziem zachowania prywatności. Przejście na format cyfrowy może wiązać się z ryzykiem, że każda transakcja zostanie odnotowana w systemie, a nasze decyzje finansowe staną się transparentne dla instytucji rządowych i bankowych. W kontekście coraz częstszych doniesień o cyberatakach i wyciekach danych osobowych obywatele mogą obawiać się, że ich prywatność zostanie poważnie naruszona.

Putapka

Dla przeciętnego obywatela ograniczenia w obrocie gotówką oznaczają nie tyl-

ko konieczność dostosowania się do nowych regulacji, ale także zmniejszenie możliwości wyboru. Starsze osoby, które niechętnie korzystają z technologii cyfrowych, mogą zostać wykluczone finansowo. W sytuacjach kryzysowych, takich jak klęski żywiołowe czy awarie systemów płatniczych, gotówka pozostaje niezastąpiona.

Szczególnie niepokojące są plany całkowitego wycofania gotówki, co już rozważają kraje takie jak Szwecja, która zamierza całkowicie wycofać ją z obiegu w 2030 r. W Polsce, gdzie gotówka nadal pełni ważną rolę, takie zmiany mogłyby wywołać poważne konsekwencje społeczne i ekonomiczne. Dla wielu Polaków tradycyjne pieniądze są nie tyl-

ko środkiem płatniczym, ale też gwarancją bezpieczeństwa i niezależności. Niektóre środowiska postulują wpisanie swobody operowania gotówką do naszej konstytucji.

Kontrola czy ewolucja?

Przeciwnicy cyfryzacji finansów przestrzegają przed scenariuszami, w których zachowania finansowe mogłyby zostać połączone z systemami kredytu społecznego. W Chinach takie rozwiązania już istnieją, co pokazuje, jak daleko może sięgać ingerencja rządów w życie obywateli. W Europie, gdzie wolność osobista jest jednym z filarów społeczeństwa, takie zmiany mogą budzić opór.

Nie da się jednak ukryć, że ograniczanie obrotu

gotówką to trend widoczny od lat. Coraz więcej sklepów i usługodawców preferuje płatności kartą, a wypłaty z bankomatów są obciążane coraz wyższymi opłatami. Czy wkrótce stanie się to jedyną dostępną formą płatności?

NWO?

Choć Unia Europejska w swoich działaniach kieruje się szczytnymi celami, należy zastanowić się, czy koszty społeczne nie przewyższą korzyści. Gotówka to nie tylko środek płatniczy, ale także symbol wolności i niezależności. Jej wycofanie może być początkiem procesu, który na zawsze zmieni sposób, w jaki zarządzamy naszymi finansami. Ostatecznie to od nas, obywateli, zależy, czy zgodzimy się na rewolucję, która może nas pozbawić kontroli nad własnym portfelem, a tym samym wpędzić ludzkość w scenariusze funkcjonowania rodem z teorii o próbach ustanowienia NWO (New World Order), w którym to decydenci i korporacje będą de facto decydowały o tym, co, jak i kiedy możemy robić. A jeżeli będziemy mieli inne zdanie niż „system”, zostaniemy odcięci od funduszy.

MACIEJ CHROŚCIELEWSKI

ARCHIDIECEZJA UCZCI SWOJEGO PATRONA

Święty Andrzej Apostoł jest głównym patronem archidiecezji warmińskiej. I to już od blisko 800 lat! Główne uroczystości patronalne odbędą się w sobotę (30 listopada) o godz. 12 w olsztyńskiej konkatedrze św. Jakuba. Będzie im przewodniczył metropolita warmiński abp Józef Górzynski.

Przed rozpoczęciem liturgii osobom zasłużonym dla archidiecezji warmińskiej wręczone zostaną medale „Prodesse Auso”. Odznaczenie zostało ustanowione dekretem arcybiskupa metropolity warmińskiego z 30 listopada 2003 roku. Przyznaje się je w uznaniu

postawy moralnej i społecznej oraz zaangażowania na rzecz ewangelizacji, kultury chrześcijańskiej, obrotu życia poczętego, sztuki i zabytków sakralnych, dobroczynności, edukacji i wychowania chrześcijańskiego oraz praw człowieka.

Medal ma kształt koła. Na awersie znajduje się wizerunek św. Andrzeja i napis „Prodesse auso”, a na rewersie baranek — herb archidiecezji warmińskiej oraz napis „Sancta Warmia”.

W archidiecezji warmińskiej znajdują się relikwie jej patrona. Są umieszczone w specjalnym relikwiarzu wykonanym w formie figury apostoła z atrybutem

krzyża w kształcie litery X oraz hebanową podstawą. Relikwiarz ufundował biskup warmiński Michał Stefan Radziejowski, brat cioteczny króla Jana III Sobieskiego, który uzyskał godność kardynała i został prymasem Polski.

— Biskup Radziejowski, fundując relikwiarz, wykazał się nie tylko niezaprzeczalnym smakiem estetycznym, ale przede wszystkim troską o dobro diecezji. Zagwarantować je mógł tylko święty patron, apostoł, który wypraszał łaskę dla warmińskiego ludu — mówi „Gazecie Olsztyńskiej” ks. Marek Jodkowski, diecezjalny konserwator

zabytków. — To były lata niepokojów i zawieruchy dziejowej — przypomina ks. Jodkowski.

Święty Andrzej Apostoł patronuje diecezji od 1243 roku, czyli od samego początku jej istnienia. Z przekazu ewangelicznego wiemy, że św. Andrzej pochodził z Betsaidy, był rybakiem i bratem Szymona Piotra. Został powołany przez Jezusa jako pierwszy apostoł, dlatego nazywa się go Protoklerosem, czyli „pierwszym powołanym”. Wcześniej był uczniem Jana Chrzciciela. To on przyprowadził do Jezusa Szymona Piotra.

Po zmartwychwstaniu Chrystusa Andrzej głosił

Ewangelię w różnych regionach, m.in. w Azji Mniejszej, Tracji i Grecji. Święty Andrzej zginął męczeńską śmiercią w Patras w Grecji około 65 roku n.e. Został ukrzyżowany na krzyżu w kształcie litery X, znanym dziś jako krzyż św. Andrzeja. Według tradycji uznał, że jest niegodny umierać na krzyżu o takim samym kształcie jak krzyż, na którym skonał Jezus.

Święty Andrzej jest czczony jako patron wielu krajów, w tym Szkocji, Grecji i Rosji, a także licznych miast i zawodów. Poniważ był rybakiem, jest patronem rybaków i żeglarczy. Szczególnie w krajach

słowiańskich uważany jest za orędownika w sprawach małżeńskich.

W obyczajowości ludowej wierzą, że jego opieka sprzyja odkrywaniu tajemnic dotyczących małżeństwa i przyszłości. W średniowieczu ugruntowało się przekonanie, że może pomagać w leczeniu podagry (dny moczanowej). Jest patronem trudnych spraw i próśb o pomoc.

W archidiecezji warmińskiej znajduje się wiele kościołów i parafii, które noszą imię św. Andrzeja Apostoła, m.in. w takich miejscowościach jak Barczewo, Ramsowo czy Wapnik.

STANISŁAW KRYŚCIŃSKI

Daron Acemoglu, James Robinson, „Dlaczego narody przegrywają”, Wydawnictwo Zys i S-ka, 2024.

Jedzą to samo, ale jedni są biedni a drudzy bogaci

„Dlaczego obywatele USA są bogaci i żyją w demokratycznym kraju, a obywatele Meksyku już niespecjalnie? I bliżej: Nogales przepoławia płot. Po jednej jego stronie żyją w spokoju i dostatku Amerykanie, po drugiej Meksykanie” — piszą Daron Acemoglu i James Robinson, autorzy świetnej książki „Dlaczego narody przegrywają”. No właśnie dlaczego Meksykanie w Nogales umierają wcześniej niż ich północni sąsiedzi, dlaczego są o 2/3 biedniejsi. Dlaczego wreszcie korupcja i nieudolność polityków są dla nich oczywiste?

Jak być przed sobą nie udawali, to na pewno przyszła wam do głowy (niestety) ta sama odpowiedź, co i mi. Bo ci bogaci są biali, a ci biedni ciemni.

I tutaj autorzy „Dlaczego narody umierają” mają nas na widelcu. „Otóż nie. Ludzie po obu stronach granicy mają podobną genealogię. Mieszkańcy Nogales (Arizona) i Nogales (Sonora) mają tych samych przodków, jedzą te same potrawy, słuchają tej samej muzyki i, zaryzykujemy tezę, mają tę samą »kulturę« — piszą — bo płot dzieli miasto i dwa kraje, ale po obu jego stronach mieszkają »Meksykanie«”.

Takich błyskotliwych przykładów jest w ich książce dużo więcej. Bo Daron Acemoglu i James Robinson poruszają się po świecie z godną do pozazdrosczenia erudycją i swobodą inte-

lektualną i niczym z rękawa sypią przykładami z całego świata, które mają udowodnić ich tezę będącą odpowiedzią na trapiące nas od lat pytanie, dlaczego jedne narody są bogate, a inne biedne. Dlaczego tak je różnicują majątność i ubóstwo, zdrowie i choroba, dostatek i głód? Co o tym decyduje? Kultura, klimat, położenie geograficzne?

Odpowiedź autorów „Dlaczego narody umierają” brzmi: nie. Żaden z tych czynników nie determinuje, nie wyznacza losu społeczności, narodów i tworzonych przez nie państw.

Obaj przekonująco dowodzą, że upodstaw gospodarczego sukcesu leżą tworzone przez ludzi instytucje polityczne i gospodarcze. Bogate stały się te kraje, których mieszkańcy obalili elity sprawujące władzę i stworzyli społeczeństwa, w których prawa polityczne były o wiele powszechniejsze, rządy odpowiadały przed obywatelami i reagowały na ich potrzeby, a z możliwości gospodarczych mogła korzystać masa ludzi.

Tutaj możemy wrócić do początków USA i niepodległego Meksyku. Stany stworzyli wolni ludzie, którzy mieli dość feudalnych porządków. Inaczej było w Meksyku. Tam elity chciały zachować stary system, ale rządzić nim same, bez Madrytu. Stąd Jerzy Waszyngton został prezydentem, a jego meksykański odpowiednik obwołał się cesarzem.

To samo zresztą widać w Europie, gdzie nie ma problemu z kolorem skóry, a przecież poszczególne kraje i społeczeństwa rozwijały się w różnym tempie. „Chociaż więc w roku 1346 instytucje polityczne i gospodarcze w Europie Zachodniej niewiele różniły się od tych w Europie Wschodniej, to w roku 1600 były to już dwa inne światy. Na zachodzie chłopcy byli wolni od feudalnych powinności i grzywien i stawali się jednym z podstawowych elementów rozkwitającej gospodarki rynkowej. Na wschodzie także uczestniczyli w takiej gospodarce, ale jako pańszczyźniani

Niektórzy chcieliby, żebyśmy w naszym regionie przesiedli się z powrotem na furmanki

chłopi wytwarzający żywność i inne produkty rolne, na które był popyt na zachodzie. Była to gospodarka rynkowa, ale nie włączająca” — tłumaczą.

a w Hiszpanii tenże się umacniał. Miało to przecież przełożenie na to, że USA, Kanada czy Australia rozwijały się winnym tempie niż Ameryka Południowa.

TO NIE SKÓRA O TYM DECYDUJE

O ILE SĄ OD NAS BOGATS I NIEMCY?
ANO O JAKIEŚ 40 LAT DEMOKRACJI. TAK, TAK.
NIEMCY SĄ BOGATS I NIE DLATEGO,
ŻE SĄ MĄDRZEJSI CZY LEPIJ PRACUJĄ.
PO PROSTU W 1945 ROKU PODPADLI POD USA
I DEMOKRACJĘ, A MY POD ROSJĘ.
TERAZ SZANSE SIĘ WYRÓWNAŁY,
ALE NADROBIĆ 40 LAT TO SPORY WYSIŁEK.

Biali, czarni — nie to robi różnicę

Zatem bogactwo bierze się po prostu z demokracji. Nawet wtedy, kiedy jest ona ułomna. Bo taka była przecież przez lata w USA, a potem w RPA, gdzie wyłączono z niej czarnoskórych mieszkańców tych krajów. I to właśnie białoskórzy są w dużym stopniu odpowiedzialni za to, że w Afryce demokracja jest tyle, co kot napłakał. To nie zmienia jednak faktu, że w epoce postkolonialnej te kraje, które wybrały demokrację, mają się teraz całkiem nieźle, także w Afryce. Inne mają się gorzej niż w czasach, kiedy rządzili nimi biali.

Brakuje jednak w tym wszystkim odpowiedzi na pytanie, dlaczego np. w dawnych czasach Anglii cy wykorzeniali absolutyzm,

Rosjan i Ukraińców w 1989 roku więcej dzieliło, niż łączyło. Dlaczego zatem teraz ci pierwsi chcą żyć nadal w poddaństwie a drudzy chcą żyć w demokratycznej Ukrainie? Jedno i drugie da się wytłumaczyć historią.

W przypadku Ukrainy winna jest oczywiście Rzeczpospolita, której obecność dopomagała Ukraińcom definiować się w europejskich kategoriach, dlatego że polska kultura była mocno zakorzeniona w europejskiej kulturze. Polska obecność oznaczała także pewne polityczne tradycje samorządności, tradycje anarchii, a więc tradycje przeciwstawne do rosyjskiej tradycji, w której państwo było wszechobecne.

Kogo wychowali Polacy?

Choć kulturowo Ukraina jest bardziej podobna do Rosji, to politycznie różni się od niej. — Choć Polsce nie udało się asymilować Ukraińców kulturowo, to, umownie mówiąc, udało się ich asymilować politycznie poprzez przekazanie im pewnych tradycji politycznych — twierdzi ukraiński historyk Jarosław Hrycak. I dodaje, że „polska obecność była dłuższa i ważniejsza dla Ukrainy niż rosyjska”.

„Z perspektywy historyka kultury zachodni wpływ na niektóre części obszaru Ukrainy rozpoczął się przed rokiem 1340, nasilił po roku 1569 i trwał na szerokim obszarze ziem ukraińskich do roku 1793. Zachód ten przeważnie był ubrany w polski kontusz” — pisze z kolei Ihor Sevchenko w książce „Ukraina między Wschodem a Zachodem”.

Ten ukraiński wtór jest mój, autorzy „Dlaczego narody umierają” go nie poruszają. To jednak nie zmienia faktu, że Sowiety w tym kontekście antydemokratycznym były naturalną kontynuacją wcześniejszej Rosji. „Z kolei wyzyskujące instytucje Związku Sowieckiego same pod wieloma względami kontynuowały struktury reżimu carskiego, zgodnie z wzorem wyznaczonym przez żelazne prawo oligarchii” — piszą Daron Acemoglu i James Robinson.

Ich koncepcja opiera się właśnie na włączających i wykluczających instytucjach. Te pierwsze są charakterystyczne dla demokratycznych krajów (wybieralne i kontrolowane rządy prawa, celem rządzących jest dobro ogółu i jednostki). Wyzyskujące instytucje są charakterystyczne dla wszelkiej maści dyktatur, to rządy wąskich elit sprawowane przede wszystkim dla ich korzyści.

Ale to oczywiście nie wszystko, bo sama demokracja nie wystarczy. Potrzebne jest jeszcze stworzenie warunków do rozwijania przedsiębiorczości. Włączające instytucje muszą bowiem zachęcać obywateli do wprowadzania innowacji, inwestowania i oszczędzania.

WAŻNA JEST, SZCZEGÓLNIJE W KONTEKŚCIE CHIN I ROSJI, JEDNA Z WSKAZÓWEK AUTORÓW TEJ KSIĄŻKI. CHODZI O MYLNE PRZEKONANIE, ŻE WZROST GOSPODARCZY PRZYNIESIE DEMOKRACJĘ. JEST DOKŁADNIE NA ODWRÓT. POTWIERDZA TO OSTATNIO PRZYKŁAD UKRAINY. DZISIAJ W USA, POLSCE I UKRAINIE (CHOĆ NADAŁ BARDZO UŁOMNIE) PAŃSTWO JEST DLA OBYWATELI. W CHINACH CZY ROSJI JEST PO TO, ABY SIĘ NIMI NIE STALI. CHOĆ DZISIAJ STAWIANIE PYTANIA, CZY ROSJANIE W OGÓLE CHCĄ BYĆ OBYWATELAMI, JEST PRZEDWCZESNE...

„Wielka nierówność obecnego świata, która pojawiła się w XIX wieku, była wywołana nierównomiernym upowszechnieniem technologii stosowanych w przemyśle i produkcji przemysłowej. Ameryka Północna stała się bogata po prostu dlatego, że zentuzjazmem przyjmowała wszystkie wynalazki i zdobyła rewolucji przemysłowej. Ludność szybko się edukowała, a kolej błyskawicznie rozpowszechniała się po Wielkich Równinach” — piszą Daron Acemoglu i James Robinson.

I tego powinniśmy się trzymać, w naszym lokalnym wymiarze walcząc o nową drogę S16 z Mrągową do Elku i takie inwestycje jak na przykład planowany pod Olsztynkiem największy park rozrywki w Polsce.

IGOR HRYWNA

C JAK CUDOWNA GMINA PEŁNA CUDÓW!

Co król Belgii robił w Sząbruku? Kto pobił rekord Guinnessa? Czy cajtunek to pocałunek? Na te i inne pytania pomoże odpowiedzieć alfabet turystyczny gminy Gietrzwałd. To doskonałe miejsce nawet na kilkudniowy wypad.

ARBORETUM W KUDYPACH

To jedna z największych atrakcji botanicznych regionu. Kudypskie arboretum zajmuje powierzchnię ponad 15 ha i płożone jest w przeuroczym leśnym kompleksie pokrytym wiekowym drzewostanem. Ma charakter parku leśnego z ciekawie ukształtowanym terenem, prześwietleniami w drzewostanie, oczkami wodnymi, ścieżkami, drogami, kładkami, mostkami i zadaszeniami. Kolekcja drzew i krzewów rosnących w arborecie liczy ok. tysiąc gatunków i odmian!

BAZYLICA NARODZENIA NMP

Pierwotnie na górze w Gietrzwałdzie postawiono drewnianą kaplicę. W czasie wojen polsko-krzyżackich wieś, a przy okazji kaplica zostały zniszczone. W XV wieku postawiono jednonawową świątynię na podmurówce z kamienia z płaskim, drewnianym stropem i wieżą od strony zachodniej, w górnej części drewnianą. Kościół był wiele razy przebudowywany. Swoją obecną formę zyskał podczas przebudowy już po objawieniach maryjnych pod koniec XIX wieku.

CENTRUM KULTURALNO- -BIBLIOTECZNE

Od lat organizuje koncerty, zabawy i przedstawienia, w których bierze udział wiele osób. Można tutaj zakupić oryginalną pamiątkę, a także sztukę regionalną. Każdy znajdzie tu coś ciekawego dla siebie: akwarele, pastele, obrazy olejne, kolaż, haft, rzeźbę, szkło artystyczne, wyroby z metalu, drewna, wikliny i dzianiny, szydełkowe serwety, makatki, artystyczną biżuterię i okolicznościowe ozdoby.

FORTYFIKACJE W TOMARYNACH

Wieże obronne w Tomarynach zostały wybudowane na przełomie XIX i XX wieku, a ich zadaniem była obrona mostu nad rzeką Pasłęką. To tzw. blokhauz – wojskowa, ufortyfikowana budowla ze strzelnicami,

służąca do samodzielnej obrony z kilku stron. Kiedyś budowano takie aby ochraniać mosty, tunele, przejścia oraz inne ważne punkty strategiczne. Obie wieże połączone są poterną, z której można było także ostrzeliwać rzekę pod mostem.

HISTORYCZNA GAZETA

Początki historii „Gazety Olsztyńskiej” prowadzą do... Gietrzwałdu i są związane z postacią Andrzeja Samulowskiego. Szczególną pomoc w jej wydaniu otrzymał redaktor Jan Liszewski właśnie od tego Warmiaka. On to przywiózł z Poznania maszynę drukarską, a ponieważ Liszewski nie zdążył przygotować pomieszczeń na drukarnię w Olsztynie, próbny numer gazety wydrukowano w Gietrzwałdzie 25 marca 1886 roku.

IZBA MUZEALNA W WARNIJSKI CHAŁUPSI

W izbie muzealnej w Gietrzwałdzie znajdują się stare przedmioty codziennego użytku, które były zbierane przez uczniów gimnazjum. Ideą jej zorganizowania było także przedstawienie ich w gwarze warmińskiej. Największe pomieszczenie zajmuje paradno jizba czyli izba gościnna. Mamy tu słómbank, czyli ławę, która mogła służyć do spania. Na stole znajdują się bziółodeka, czyli obrus, śklanka, czyli butelka, obok czwrotka sznapsa czyli ćwiartka wódki i bacherek, czyli kielich. Statki to są naczynia, gafle – widelce, terina to waza na zupę. Cajtunek na stole to gazeta, a obok leżą rozsypane gudaiki czyli 20 fenigowe monety.

JEZIORA

Na terenie gminy znajduje się aż 14 jezior. Do największych akwenów należą: Wulpińskie, Isąg oraz Sarąg. Jednostki pływające są chętnie wykorzystywane przez wędkarzy i gości, którzy chcą spędzić wolny czas na wodzie. W gminie znajduje się także ostoja bobrów na rzece Pasłęce – rezerwat utworzony w 1970 r. w celu

zachowania stanowisk bobra, obejmujący rzekę Pasłękę wraz z trzema jeziorami: Sarąg, Łęguty i Isąg.

KŁOBUK

Mityczny stwór zamieszkujący warmińskie lasy, gdzie zasiedlał dziuple starych drzew pod postacią sowy, albo małpki z bardzo długim ogonem. W czasach jesiennej szarugi często podchodził pod ludzkie domostwa, przybierając zazwyczaj postać zmokłego ptaszyska, podobnego ni to do kury, ni to do koguta. Przysiadł wtedy na płocie i czekał, aż chłop zlituje się i zabierze go do swojej chałupy.

MUZEUM MASZYN ROLNICZYCH

Jest dziełem Janusza Damińskiego, który zgromadził w nim m.in. unikalną kolekcję aż 277 kariatów konnych. W ten sposób został pobity rekord Guinnessa! W kolekcji pana Janusza znajduje się m.in. zabytkowy wiatrak typu koźlak z 1899 roku, drewniane młockarnie oraz wiele ciekawych maszyn jak ponadstuletnia lokomobila. Zbiory muzeum obejrzysz w Sząbruku.

NATERKI

To piękna miejscowość, gdzie lasy pełne są jagód i grzybów. Dla lubiących spacerować nie brakuje dzikich ścieżek i kwiatnych łąk. Na wypoczywających aktywnie czeka urokliwa plaża wiejska, wyposażona w pole do siatkówki oraz infrastrukturę wypoczynkową. Na pasjonatów golfa z kolei czeka pole golfowe klasy mistrzowskiej. Mieszkańcy tego urokliwego miejsca znani są ze swojej aktywności. Na przełomie lipca i sierpnia odbywa się tu mecz Polska – Niemcy. Zimą natomiast Naterki stają się centrum kąpeli morsów.

OBRAZ MATKI BOŻEJ GIETRZWAŁDZKIEJ

Ostatnie badania gietrzwałdzkiego obrazu przeprowadzono pod koniec 2018 r. w Krakowie. Obraz Matki Bożej z kościoła w

Gietrzwałdzie, który jest dobrze znany nie tylko na Warmii, został namalowany techniką temperową na płótnie lnianym. Jego historia daleko wyprzedza objawienia Matki Bożej, które miały miejsce w 1877 r. Badania potwierdziły, że obraz Matki Bożej powstał w XVII w.

PRZYDROŻNE KAPLICZKI

Gminę Gietrzwałd możemy określić kapliczkowym zagłębieniem. Można je znaleźć w każdej miejscowości. Kapliczki wznoszono z różnych przyczyn: dla podkreślenia wiary katolickiej w stosunku do ewangelickich Mazurów; ze względu na kult świętych; z powodu dramatycznych wydarzeń jakie dotyczyły Warmię; ze zwykłej potrzeby serca; z pobożności; czasami by odczarować złe miejsca. Kapliczki skupiały życie religijne wsi, zwłaszcza w miejscach gdzie nie było kościoła. Na terenie gminy Gietrzwałd znajduje się ich ponad siedemdziesiąt!

SZĄBRUK

Znajduje się tutaj kościół pw. św. Mikołaja i św. Jana Ewangelisty. Jeden z najstarszych na Warmii. Powstał pod koniec XV w. Podczas prac konserwatorskich, które prowadzono w latach 80. XX w. odkryto malowidła gotyckie, pochodzące z początku XVI w. Co ciekawe, w 1977 roku w kościele modlił się

król Belgów Baudouin I z małżonką Fabiolą.

ŚCIEŻKI ROWEROWE

Konieczne wyznaczcie sobie trasę w Gminie Pełnej Cudów. Jeżeli brakuje Wam inspiracji, to na stronie www.egoturysta.gietrzwald.pl znajdziecie ponad 100 kilometrów opisanych szlaków pieszo-rowerowych. Podróżując rowerem, można do woli cieszyć się pięknem otaczającej przyrody. Gmina Gietrzwałd to idealne miejsce na rowerowe podróże.

WSPANIAŁY TEATR BEZ NAZWY

To ponad trzy dekady dobrej zabawy i kultury na wysokim poziomie. Teatr, w którym grają mieszkańcy gminy Gietrzwałd, występuje nie tylko przed miejscową publicznością. Jeździ po Polsce i za granicę. W ciągu 30 lat istnienia

odbyło się kilkanaście premier.

ŹRÓDŁO

W czasie objawień 8 września 1877 roku wieczorem Matka Boża pobłogosławiła źródło w Gietrzwałdzie. Pielgrzymi od ponad 140 lat czerpią z niego wodę, która przynosi ulgę cierpiącym i powoduje liczne uzdrowienia. Sam akt błogosławieństwa został uwieczniony figurą Niepokalanej Dziewicy w altance. Nad źródłem znajdują się trzy marmurowe płaskorzeźby, ukazujące Mojżesza dotykającego laską skałę, z której wytrysnęła woda, i Izraelitów pijących wodę na pustyni.

Brakuje niektórych liter alfabetu? Proszę więc zajrzeć do Gminy Pełnej Cudów i go uzupełnić ;)

NATO NA WOJNIE Z DEZINFORMACJĄ

NATO postrzega dezinformację jako celowe tworzenie i rozpowszechnianie fałszywych lub zmanipulowanych informacji w celu oszukiwania lub wprowadzania w błąd. Działania te mają na celu pogłębienie podziałów w obrębie państw członkowskich NATO i między nimi, a ostatecznie osłabienie sojuszu.

NATO zмага się z wyzwaniem dezinformacji od momentu swojego powstania w 1949 r. i aktywnie przeciwdziała znacznemu wzrostowi wrogich działań informacyjnych od czasu nielegalnej aneksji Krymu przez Rosję w 2014 r. Podejście NATO do przeciwdziałania dezinformacji opiera się na dwóch kluczowych funkcjach: zrozumieniu i zaangażowaniu. NATO nieustannie analizuje środowisko informacyjne, by zrozumieć, co ludzie mówią, słyszą i czytają o NATO i kluczowych tematach związanych z jego pracą. Opierając się na tym zrozumieniu, sojusz komunikuje się z odbiorcami za pośrednictwem różnych kanałów, dostarczając dokładnych informacji w swojej komunikacji publicznej.

CZYM JEST DEZINFORMACJA?

Dezinformacja to fałszywe lub niedokładne informacje, których wróg używa celowo, by oszukać ludzi. Zazwyczaj dezinformacja ma na celu wzbudzenie określonej silnej emocji (złości, strachu, obrzydzenia) i zastąpienie racjonalnego i krytycznego myślenia o zamierzonym celu. Dezinformacja jest tylko jednym z elementów szerszego zestawu wrogich działań informacyjnych, które mogą obejmować wiele taktyk, technik i procedur. Należy odróżnić ją jednak od złej informacji (ang. misinformation), która jest fałszywą lub niedokładną informacją, rozpowszechnianą jednakże bez złośliwych intencji, chociaż jej skutki nadal mogą być szkodliwe. Inne słowa kluczowe to:

- propaganda – informacje mające na celu manipulowanie określoną grupą docelową tak, aby uzyskać określone zachowania lub wywołać określone przekonania;
- wroga narracja – konkretna historia opracowana w celu zdyskredytowania lub zniesławienia określonego celu;
- wrogie działania informacyjne – szeroki zakres skoordynowanych działań mających na celu sianie nieufności i manipulowanie opinią publiczną;
- zagraniczna manipulacja informacjami i ingerencja – wzorzec zachowania, który zagraża lub może negatywnie wpłynąć na wartości, procedury i procesy polityczne w docelowym kraju;
- wojna hybrydowa – wykorzystanie środków wojskowych i niemiilitarnych, a także tajnych i jawnych (w tym dezinformacji, cyberataków, presji ekonomicznej, rozmieszczania nieregularnych grup zbrojnych i użycia regularnych sił) w celu zatarcia granic między wojną a pokojem, zasiania wątpliwości w umysłach docelo-

wych populacji oraz destabilizacji i podważania społecznego ładu.

DLACZEGO DEZINFORMACJA JEST TAK NIEBEZPIECZNA?

Dezinformacja rozrywa tkanę, która spaja nasze społeczeństwa. Niszczy zaufanie ludzi do tradycyjnych źródeł informacji, które w przeciwieństwie do agentów dezinformacji mają etyczne standardy i prawne obowiązki przekazywania faktów, często bardziej złożonych i mniej satysfakcjonujących niż prosta wroga narracja. Podważa zaufanie ludzi do rządów i innych instytucji publicznych. Zwykle jest skonstruowana tak, by odwoływać się do naszych najgorszych lęków i uprzedzeń, nastawiając sąsiada przeciwko sąsiadowi, buntując grupy społeczne przeciwko sobie, potwierdzając i rozpalając ekstremizm, poniżając nasze poczucie przynależności do społeczności lub kraju, a wszystko to w celu podzielenia i podbicia społeczeństwa na polu bitwy informacyjnej. Dezinformacja nie zawsze ma na celu przekonanie ludzi do uwierzenia w konkretne kłamstwo. Czasami jej celem jest wprowadzenie zamieszania sprzecznymi informacjami, by uniemożliwić ludziom odróżnienie faktów od fikcji. Dezinformacja jest w stanie wywołać realne szkody. Ochrona obywateli przed tymi zagrożeniami jest zatem kwestią bezpieczeństwa narodowego, priorytetem, a NATO i jego członkowie odgrywają w tym zasadniczą rolę.

DLACZEGO NATO UWAGA DEZINFORMACJĘ ZA NIEBEZPIECZNĄ?

Sukces NATO jako sojuszu obrony zbiorowej zależy od siły i determinacji jego państw członkowskich, zwanych sojusznikami NATO. Wszelkie zagraniczne manipulacje informacjami i ingerencje, które próbują osłabić sojusznicze społeczeństwa – a tym samym obniżyć zdolność NATO do ochrony swoich członków – są zatem przedmiotem zainteresowania NATO. Ponadto jako sojusz krajów demokratycznych NATO czerpie swoją legitymację z zaufania i wsparcia obywateli państw sojuszu. Dlatego samo NATO stawia czoła kampaniom dezinformacyjnym ze strony przeciwników – w tym Rosji i Chin – którzy starają się zmniejszyć zaufanie publiczne i podważyć solidarność sojuszu. Stosują oni szeroki zakres dezinformacji przeciwko NATO.

JAK NATO PRZECIWDZIAŁA DEZINFORMACJI?

NATO stosuje dwutorowy model przeciwdziałania dezinformacji:

Fot. Wikipedia

zrozumienie i zaangażowanie się. By skutecznie reagować na dezinformację, NATO musi zrozumieć środowisko informacyjne. W tym celu NATO nieustannie śledzi i analizuje informacje istotne dla sojuszu, w tym poprzez monitorowanie i identyfikowanie źródeł dezinformacji oraz analizowanie wrogich narracji w miarę ich pojawiania się i rozprzestrzeniania. Najskuteczniejszym sposobem NATO na przeciwdziałanie dezinformacji jest aktywne udostępnianie dokładnych informacji. Poprzez otwartą, przejrzystą i jasną komunikację publiczną NATO jest w stanie wcześniej zataić potencjalną dezinformację, przewidując wrogie narracje i wyprzedzając ich rozprzestrzenianie się. Sojusz angażuje się w sprawy publiczne za pośrednictwem szerokiej gamy kanałów, w tym mediów społecznościowych, relacji medialnych z dziennikarzami i strony internetowej NATO. NATO jest w pełni zaangażowane w przejrzystość i regularnie publikuje informacje o swoich działaniach i pla-

nach, na przykład udostępniając harmonogram ćwiczeń NATO i sojuszniczych z dużym wyprzedzeniem. Wszystkie działania komunikacyjne NATO są zgodne z podstawowymi wartościami demokratycznymi sojuszu, w tym wolnością słowa i wolnością prasy.

POWAŻNE PRZYPADKI DEZINFORMACJI

Dezinformacja jest często celowo sensacyjna i prowokacyjna, próbuje zwiększyć swój zasięg poprzez wywołanie reakcji, która wzmocni fałsz. W związku z tym w wielu przypadkach najlepszym sposobem radzenia sobie z dezinformacją jest uznanie jej za taką i odmowa angażowania się w nią. Jednak w niektórych przypadkach, zwłaszcza gdy wroga narracja rozprzestrzeniła się już daleko i szeroko, warto bezpośrednio zająć się i obalić mity, które wrogowie promują. W takich przypadkach NATO prostuje fakty za pomocą publicznej komunikacji na stronie internetowej NATO, w mediach społecznościowych oraz poprzez

oświadczenia dla mediów i opinii publicznej sekretarza generalnego NATO lub innych wysokich rangą urzędników NATO. Na przykład NATO bezpośrednio i wielokrotnie potępiło litanie kłamstw Kremla w odniesieniu do agresywnych działań przeciwko Ukrainie i nadal obala rosyjskie mity wymierzone przeciwko NATO.

KOORDYNACJA Z SOJUSZNIKAMI I PARTNERAMI
Praca NATO w celu przeciwdziałania wrogim działaniom informacyjnym polega na wzmacnianiu ścisłej współpracy z sojusznikami i partnerami. Przede wszystkim NATO współpracuje z rządami państw sojuszniczych w celu przeciwdziałania dezinformacji. Współpracuje również z rządami krajów partnerskich i innymi organizacjami międzynarodowymi, takimi jak Unia Europejska, G7 i ONZ.

Magdalena Maria Bukowiecka
Korzystałam z materiałów na stronie nato.int.

Wydawca „Gazety Olsztyńskiej” Grupa WM dzięki Polskiej Fundacji Narodowej realizuje projekt, którego celem jest przeciwdziałanie dezinformacji, która przez lata utrwałała zniekształcony wizerunek Polski poprzez rozpowszechnianie zmanipulowanych lub nieprawdziwych faktów historycznych, negatywnie wpływających na dobre imię Polski i Polaków na świecie. W najbliższym czasie będziemy prezentować artykuły, ale także audycje, w których poruszymy ważne kwestie dotyczące tuszowania i fałszowania prawdy historycznej. Zapraszamy do lektury, ale też do czynnego udziału w naszej akcji! Na zgłoszenia od wolontariuszy czekamy pod adresem kontakt@wm.pl.

Wojewoda warmińsko-mazurski Radosław Król oraz warmińsko-mazurski kurator oświaty Jolanta Skrzypczyńska podczas uroczystości w urzędzie wojewódzkim w Olsztynie wręczyli dyplomy uczniom, którzy uzyskali stypendium prezesa Rady Ministrów.

W roku szkolnym 2024/2025 stypendium prezesa Rady Ministrów będzie otrzymywało 155 uczniów z województwa warmińsko-mazurskiego. Wojewódzka średnia ze 155 średnich stopni stypendystów to 5,51. Stypendium prezesa Rady Ministrów wynosi 500 zł miesięcznie. Uczniowie otrzymają 2000 zł do 30 listopada 2024 r. i 3000 zł do 30 kwietnia 2024 r., w sumie 5000 zł.

W UROCZYSTOŚCI
OBOK WYRÓŻNIONYCH
UCZNIÓW UCZESTNICZYLI
DYREKTORZY SZKÓŁ,
NAUCZYCIELE,
RODZICE I NAJBLIŻSI
NAGRODZONYCH.

Stypendia prezesa Rady Ministrów otrzymują uczniowie szkół, których ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości, z bardzo do-

brymi wynikami w nauce lub wykazujący szczególne uzdolnienia w różnych dziedzinach wiedzy.

Uroczystość uświetniły występy dwóch tegorocznych stypendystek: Oliwii Andernaj, uczennicy VII Liceum Ogólnokształcącego w Olsztynie, i Aleksandry Żaguń, uczennicy Technikum nr 8 w Olsztynie, oraz Heleny Szweczyk, uczennicy II Liceum Ogólnokształcącego w Olsztynie.

**ŹRÓDŁO: WARMIŃSKO-MAZURSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI W OLSZTYNIE/GA**

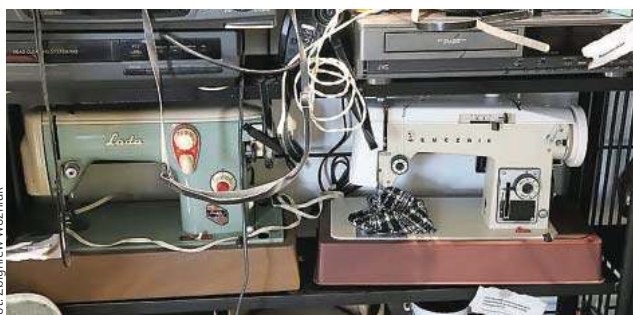
STU PIĘĆDZIESIĘCIU PIĘCIU UCZNIÓW Z WARMII I MAZUR ZE STYPENDIUM PREZESA RADY MINISTRÓW

W TEJ SZKOLE MOŻNA PRZENIEŚĆ SIĘ TEŻ DO... PRZESZŁOŚCI

Nie potrzeba specjalnego muzeum, aby obejrzeć ciekawe eksponaty towarzyszące naszym dziadkom i rodzicom. Wystarczy odwiedzić Szkołę Policealną im. prof. Zbigniewa Religi w Olsztynie. Osoby żyjące w czasach PRL-u z dużą dozą nostalgii wspominają różnego rodzaju urządzenia, które były używane w tamtych czasach, jak np. maszyny do pisania lub stare radioodbiorniki. Szkoła już od 2009 roku ma stałą wystawę, na której można podziwiać pamiątki związane z PRL-em i nie tylko. Organizatorzy tej niezwyklej ekspozycji chętnie przyjmą przedmioty z dawnych lat.

Początkiem kolekcji były nieużywane już rzeczy należące do szkoły. Wraz z upływem lat zbiór rósł...

Na wystawę trafiają przedmioty подарowane przez nauczycieli, pracowników szkoły, słuchaczy, uczniów i ich rodziców. Swoje pamiątki przynieśli nawet warszawscy lotnicy, którzy odwiedzili szkołę w ubiegłym roku szkolnym. Obecnie kolekcja liczy 67 eksponatów — naprawdę wartych obejrzenia. Można tu też zobaczyć 68 płyt winylowych i stare książki, jak np. „Przewodnik duchowy do miejsc świętych” autorstwa ojca Kazimierza Siedlackiego, paulina z Jasnej Góry, wydany w 1902 roku.

Fot. Zbigniew Wozniak

NAUKOWCY Z UWM REALIZUJĄ GRANT MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH DOTYCZĄCY DYPLOMACJI PUBLICZNEJ I WALKI Z DEZINFORMACJĄ

Prof. Vladimir Sazonov (Uniwersytet w Tartu) oraz prof. Arkadiusz Żukowski (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie)

Uczestnicy Młodzieżowego Okrągłego Stołu

Zespół badaczy pod kierunkiem prof. dr. hab. Arkadiusza Żukowskiego, Dyrektora Instytutu Nauk Politycznych WNS Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, realizuje od kwietnia 2024 roku międzynarodowy projekt badawczo-dydaktyczny „Edukacja społeczeństwa w zakresie dezinformacji: Polska, Litwa, Łotwa i Estonia”. Projekt jest realizowany w oparciu o dofinansowanie przyznane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych w ramach konkursu „Dyplomacja publiczna 2024”. W skład zespołu projektowego poza prof. dr. hab. A. Żukowskim wchodzić pracownicy Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie: dr hab. Krzysztof Żęgota, prof. UWM; dr hab. Marcin Chelminiak, prof. UWM; dr hab. Wojciech T. Modzelewski, prof. UWM; dr hab. Wojciech Kotowicz; dr hab. Waldemar Tomaszewski, prof. UWM; dr hab. Katarzyna Maciejewska-Mieszkowska, prof. UWM i dr Tomasz Gazowiczek, jak również reprezentujący partnera projektu – Uniwersytet w Tartu (Estonia) – prof. Vladimir Sazonov. Projekt będzie realizowany do połowy grudnia tego roku.

Celem projektu jest zdiagnozowanie stanu edukacji społeczeństw państw objętych projektem dotyczącej dezinformacji. Porównanie wyników badań, ale także wymiana doświadczeń m.in. na temat programów edukacyjnych dotyczących dezinformacji czy rozwiązań funkcjonujących w poszczególnych państwach – wszystko to służyć ma edukacji w za-

kresie rozpoznania dezinformacji oraz wzmacniania odporności młodzieży na fałszywe treści. Realizacja projektu ma służyć osiągnięciu trwałych korzyści w postaci budowania międzynarodowych relacji partnerskich wśród młodzieży, aktywizacji młodzieży, rozwijania kompetencji w zakresie rozpoznawania nieprawdziwych informacji i właściwego reagowania na nie, wypracowania rozwiązań w zakresie wzmacniania odporności na fałszywe treści.

Warto podkreślić, że młodzież jest najbardziej narażona na fałszywe informacje oraz manipulacje i przez to najmocniej podatna na dezinformację. Rewolucje technologiczne zmieniły oblicze współczesnej dezinformacji i propagandy. Młodzież korzysta z Internetu, gdzie wiele informacji jest fałszywych, ważne jest więc to, żeby umiała je rozpoznawać i weryfikować. Zwłaszcza media społecznościowe, z których młodzież najchętniej korzysta, są skutecznym aplikatorem fałszywych i niezawerifikowanych treści. Zatem fundamentalną rolę należy przypisać edukacji młodzieży, uczeniu jej krytycznego myślenia, aby była w stanie weryfikować informacje, które do niej docierają.

W ramach projektu zrealizowano następujące aktywności:

1. Konsultacje naukowe z partnerami z Litwy, Łotwy i Estonii;

2. Badanie ankietowe obejmujące młodzież z Polski, Litwy, Łotwy i Estonii dotyczące wiedzy na temat dezinformacji;
3. Wymiana informacji na temat programów edukacyjnych dotyczących dezinformacji w Polsce, Litwie, Łotwie i Estonii;
4. Stworzenie bazy danych badaczy zajmujących się edukacją dotyczącą dezinformacji w Polsce, Litwie, Łotwie i Estonii;
5. Organizacja międzynarodowej konferencji z udziałem badaczy, specjalistów i młodzieży „Dezinformacja a dyplomacja publiczna”;
6. Organizacja Młodzieżowego Okrągłego Stołu z udziałem studentów z Litwy, Łotwy, Estonii i Polski oraz spotkania w zakresie wzmacniania odporności na fałszywe treści.

Działaniem wieńczącym projekt będzie publikacja raportu w języku angielskim, w którym uwzględnione zostaną m.in. rozwiązania funkcjonujące w państwach objętych projektem i zaprezentowane zostaną wyniki badań ankietowych oraz ustalenia z Młodzieżowego Okrągłego Stołu. Będzie on formą promocji Polski oraz programu MSZ „Dyplomacja publiczna 2024”. Działania podjęte w ramach projektu służą promocji polskich rozwiązań w zakresie bezpieczeństwa w Internecie oraz budowy odporności społecznej na dezinformację.

Projekt jest finansowany z budżetu państwa w ramach konkursu Ministra Spraw Zagranicznych RP „Dyplomacja publiczna 2024”.

Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

W tym roku mieliśmy wiele interesujących wyborów. Oczywiście największe emocje budziły wybory prezydenckie w Stanach Zjednoczonych. W Polsce z niepokojem obser-

RUMUNI ZASKOCZYLI

wowaliśmy wyniki w dalekiej geograficznie, ale bliskiej geopolitycznie Gruzji. Podobnie patrzyliśmy na głosowania w Mołdawii. W Niemczech odbywały się „tylko” wybory landowe, ale dobre wyniki AfD były w uzasadniony sposób odbierane jako dzwonek alarmowy. O tym, że w lipcu po kilkunastu latach władzę stracili brytyjscy torysi, dzisiaj już mało kto w Polsce pamięta. Wiele wskazuje na to, że w kolekcji ważnych wyborów

odbywających się w 2024 roku pojawił się nowy okaz. Wybory prezydenckie w Rumunii w sposób nieoczekiwany trafiły do tej galerii. Miało być tak: w drugiej turze zmierzą się lider centrolewicy, premier Marcel Ciolacu i kandydatka obozu liberalnego Elena Lasconi. Tymczasem pierwszą turę wygrał skrajnie prawicowy Călin Georgescu, kandydat z TikToka. Sondaże dawały mu kilka procent poparcia, w porywach do 10. Zdobyt

ponad 20 i wygrał pierwszą turę. Urzędujący premier przegrał o dwie setne procent głosów z kandydatką liberałów. I wszystkie napisane wcześniej scenariusze można wyrzucić do kosza. Georgescu ma zawsze ciepłe słowo dla Putina i cierpkie dla Unii Europejskiej. To nacjonalista uznający marszałka Iona Antonescu (lidera faszystowskiej Rumunii z okresu II wojny światowej) oraz Zełę Codreanu (twórcę faszystow-

skiej Żelaznej Gwardii) za bohaterów narodowych. Osoba o takich poglądach może niebawem stać się prezydentem państwa należącego do NATO i Unii Europejskiej. Co więcej, prezydent Rumunii ma znacznie silniejszą pozycję polityczną od naszego polskiego odpowiednika. W Rumunii to prezydent, nie premier, jeździ na szczyty Rady Europejskiej, gdzie zapadają najważniejsze decyzje wyznaczające kierunki rozwoju Unii.

Teraz cała nadzieja w Elenie Lasconi, czyli byłej prezenterce telewizyjnej o umiarkowanym doświadczeniu politycznym. Żeby było ciekawiej, na tydzień przed drugą turą wyborów prezydenckich Rumuni wybiorą jeszcze nowy parlament. Na pewno te wybory wzbudzą większe zainteresowanie świata niż zazwyczaj.

MARCIN KULASEK,
WICEMINISTER AKTYWÓW
PAŃSTWOWYCH

POZORY I SLOGANY: LISTOPADOWA SESJA PE

Przedostatnia sesja Parlamentu Europejskiego w tym roku w Strasburgu trwała zwyczajowo cztery dni. Komisja Europejska, a wraz z nią europarlament, oburzyła się na cypryjskich Turków za to, że ośmielili się ogłosić niepodległość Demokratycznej Republiki Cypru Północnego. Szkoda tylko, że UE nie zadbała wcześniej o wdrożenie w życie planu ONZ, przyjętego dwie dekady temu, za czasów sekretarza generalnego tej organizacji Egipcjanina Boutrosa Ghalego (skądinąd chrześcijanina – Kopta), który

zakładał funkcjonowanie na Cyprze jednego państwa dwóch narodów i pełne równouprawnienie. Przeciwno temu z państw Unii była oczywiście Grecja, sprzeciw zgłosił także Cypr (ograniczony do jego greckiej części). Jak się nie rozwiązuje problemów wcześniej i nie wciela w życie postanowień Organizacji Narodów Zjednoczonych, to potem skrajną hipokryzją jest potępianie tych – w tym przypadku cypryjskich Turków – którzy czują się oszukani przez wspólnotę międzynarodową, w tym także Unię.

Ten sam Parlament Europejski w kadencji 2004-2009 powołał specjalną High Level Contact Group, zresztą z moim udziałem, której zadaniem był dialog ze społecznością turecką na Cyprze. Potem z tego zrezygnowano, a teraz jest zdziwienie, że ci ludzie mają dosyć ignorowania i oszukiwania. Na sesji PE omówiono również wyniki szczytu G20. Muszę z przykrością stwierdzić, że ów szczyt nie przyniósł, moim zdaniem, kompletnie nic istotnego. Nie piszę tego dlatego, że Polska już od kilku lat powinna być

członkiem G20 lub, co pewnie bardziej realistyczne, poszerzonej struktury – G22 czy G23. Odbyła się też w europarlamencie debata „Wzmocnienie niezachwianego wsparcia UE dla Ukrainy”. Pompatyczny tytuł skrywa bezradność Unii wobec tego, co dzieje się w Europie Wschodniej. Dotychczas UE w poczuciu wygody patrzyła na to, co robi Ameryka Bidena, ale Trump wyrwał Brukselę z tej strefy komfortu. Szkoda tylko, że Unia Europejska poza deklamacjami i sloganami nie ma żadnej realnej wizji tego,

co może zdziać tuż za swoją wschodnią granicą. Tańczyć, jak zagra prezydent Donald Trump, niespecjalnie chce, ale własnej melodii stworzyć nie umie. Wreszcie w głosowaniu zaakceptowano nową Komisję Europejską. Po raz pierwszy od czasów obecności Polski w UE zdarzyło się, że europarlament nie odrzucił żadnego kandydata na komisarza. W ten sposób PE amputuje swoje uprawnienia na rzecz dealu z Komisją Europejską. Z kolei nowa stara przewodnicząca KE nie zająknęła się ani słowem odnośnie do faktu,

że zdaniem Europejskiego Trybunału Obrachunkowego (taki unijny NIK) Unii już za trzy lata grozi bankructwo i niewypłacalność. Smutna to była sesja europarlamentu...

RYSZARD CZARNECKI

OLSZTYŃSKIE KINA

Repertuar AWANGARDA

Piątek, 29 listopada

Minghun - prod. Polska: godz. 17.45; Simona Kossak - prod. Polska: godz. 18.00; Prawdziwy ból - prod. Polska, USA: godz. 18.00; Anora - prod. USA: godz. 19.30; Kneecap. Hip-hopowa rewolucja - prod. Irlandia: godz. 19.45; Diabeł - prod. Polska: godz. 19.45

Sobota, 30 listopada

Anora - prod. USA: godz. 15.30; Simona Kossak - prod. Polska: godz. 15.45; Kneecap. Hip-hopowa rewolucja - prod.

Irlandia: godz. 16.00; Here. Poza czasem - prod. USA: godz. 17.30; Minghun - prod. Polska: godz. 18.00; Prawdziwy ból - prod. Polska, USA: godz. 18.00; Simona Kossak - prod. Polska: godz. 19.30; Anora - prod. USA: godz. 19.45; Diabeł - prod. Polska: godz. 19.45

Niedziela, 1 grudnia

Anora - prod. USA: godz. 15.30; Simona Kossak - prod. Polska: godz. 15.45; Kneecap. Hip-hopowa rewolucja - prod. Irlandia: godz. 16.00; Here. Poza czasem - prod. USA: godz. 17.30; Minghun

- prod. Polska: godz. 18.00; Prawdziwy ból - prod. Polska, USA: godz. 18.00; Simona Kossak - prod. Polska: godz. 19.30; Anora - prod. USA: godz. 19.45; Diabeł - prod. Polska: godz. 19.45

Repertuar HELIOS

Piątek, 29 listopada

WICKED / dubbing: 11:00, 12:00, 19:30; VAIANA 2 / familijny / dubbing: 11:50, 12:20, 13:00, 14:40, 15:30, 16:15, 17:00, 18:00; DIABEŁ: 15:00, 18:45, 21:15; TREFLINKI RATUJĄ ŚWIĘTA / familij-

ny / dubbing: 14:50, 16:45; MINGHUN: 12:45, 18:15; LISTY DO M. POŻEGNANIA I POWROTY: 14:30, 17:15, 20:00, 20:45; GLADIATOR II / napisy: 12:30, 15:45, 17:30, 19:00, 20:20; PADDINGTON W PERU / familijny / dubbing: 12:10, 15:15, 17:45; SIMONA KOSSAK: 14:15, 20:10; HERETIC / napisy: 20:30

Sobota, 30 listopada

WICKED / dubbing: 11:15, 19:30; VAIANA 2 / familijny / dubbing: 10:00, 10:30, 11:45, 12:20, 13:00, 14:40, 15:30, 16:15, 17:00, 18:00; DIABEŁ: 15:00, 18:45, 21:15; TREFLINKI RATUJĄ ŚWIĘTA / familijny / dubbing: 10:20, 11:10, 14:50, 16:45; MINGHUN: 12:45, 18:15; LISTY DO M. POŻEGNANIA I POWROTY: 12:00, 17:15, 20:00, 20:45; GLADIATOR II / napisy: 12:30, 15:45, 17:30, 19:00, 20:20; PADDINGTON W PERU / familijny / dubbing: 10:10, 14:15, 17:45; SIMONA KOSSAK: 14:45, 20:10; HERETIC / napisy: 10:30, 20:30

Niedziela, 1 grudnia

WICKED / dubbing: 11:30, 19:30; VAIANA 2 / familijny / dubbing: 10:00, 10:30, 11:10, 12:20, 13:00, 13:30, 14:40, 15:30, 16:15, 17:00, 18:00; DIABEŁ: 15:00, 18:45, 21:15; TREFLINKI RATUJĄ ŚWIĘTA / familijny / dubbing: 10:50, 12:30, 14:50, 16:45; MINGHUN: 12:40, 18:15; LISTY DO M. POŻEGNANIA I POWROTY: 11:00, 13:50, 17:15, 20:00, 20:45; GLADIATOR II / napisy: 14:00,

17:30, 19:15, 20:20; PADDINGTON W PERU / familijny / dubbing: 10:15, 15:15, 17:45; SIMONA KOSSAK: 12:50, 20:10; HERETIC / napisy: 20:30

Repertuar MULTIKINO

Piątek, 29 listopada

GLADIATOR II / napisy: 9:15, 12:00, 16:10, 17:50, 19:20, 21:00, 22:25; LISTY DO M. POŻEGNANIA I POWROTY: 14:15, 17:00, 19:45; PADDINGTON W PERU / familijny / dubbing: 13:00, 15:30, 18:00; HERETIC / napisy: 16:20, 20:30, 22:30; SIMONA KOSSAK: 22:30; WICKED / dubbing: 10:10, 13:35, 17:00, 20:25; VAIANA 2 / familijny / dubbing: 9:20, 10:00, 11:45, 12:45, 14:10, 15:10, 16:35, 17:35, 19:00, 20:00; DZIKI ROBOT / familijny / dubbing: 12:35; CZERWONA JEDYNKA / dubbing: 9:15, 15:05; DIABEŁ: 15:55, 18:30, 21:00; MINGHUN: 14:00, 18:50, 21:10; TREFLIKI RATUJĄ ŚWIĘTA / familijny / dubbing: 9:00, 10:25, 11:50, 12:30, 14:45

Sobota, 30 listopada

GLADIATOR II / napisy: 10:55, 14:35, 16:10, 17:45, 19:20, 20:55, 22:25; LISTY DO M. POŻEGNANIA I POWROTY: 11:30, 14:15, 17:00, 19:45, 22:30; PADDINGTON W PERU / familijny / dubbing: 9:00, 10:30, 13:00, 15:30, 18:00; HERETIC / napisy: 16:20, 20:30, 22:30; SIMONA

KOSSAK: 21:00; WICKED / dubbing: 10:10, 13:35, 17:00, 20:25; VAIANA 2 / familijny / dubbing: 9:20, 10:20, 11:45, 12:45, 14:10, 15:10, 16:00, 16:35, 17:35, 19:00, 20:00; DZIKI ROBOT / familijny / dubbing: 10:00, 12:25; CZERWONA JEDYNKA / dubbing: 9:05, 11:50; KICIA KOCIA W PRZEDSZKOLU / familijny / dubbing: 9:00, 10:00; DIABEŁ: 13:25, 18:30, 21:25; MINGHUN: 14:05, 18:50, 21:10; TREFLIKI RATUJĄ ŚWIĘTA / familijny / dubbing: 9:05, 10:30, 11:55, 14:45

Niedziela, 1 grudnia

GLADIATOR II / napisy: 10:55, 16:10, 17:45, 19:20, 20:55; LISTY DO M. POŻEGNANIA I POWROTY: 11:30, 14:15, 17:00, 19:45; PADDINGTON W PERU / familijny / dubbing: 9:00, 10:00, 12:30, 15:15, 18:25; HERETIC / napisy: 16:20, 20:55; SIMONA KOSSAK: 21:00; WICKED / dubbing: 10:10, 13:35, 17:00, 20:25; VAIANA 2 / familijny / dubbing: 9:20, 10:20, 11:45, 12:45, 14:10, 15:10, 16:00, 16:35, 17:35, 19:00, 20:00; DZIKI ROBOT / familijny / dubbing: 10:00, 12:25; CZERWONA JEDYNKA / dubbing: 9:45, 12:30; KICIA KOCIA W PRZEDSZKOLU / familijny / dubbing: 9:00, 10:00; DIABEŁ: 13:25, 18:30, 21:25; MINGHUN: 14:05, 18:50, 21:10; TREFLIKI RATUJĄ ŚWIĘTA / familijny / dubbing: 9:05, 10:30, 11:55, 14:45

REKLAMA

przetarg

BURMISTRZ SUSZA

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA

ogłasza III przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości lokalowej stanowiącej własność Gminy Susz.

- Przedmiotem przetargu jest prawo własności nieruchomości lokalowej nr 3 o pow. 133,80 m², położonej w budynku nr 10 w Kamieńcu, gm. Susz, wraz z udziałem wynoszącym 13380/29700 części w częściach wspólnych budynku i innych urządzeniach, które nie służą do wyłącznego użytku poszczególnych właścicieli lokali i takim samym udziałem w gruncie ozn. nr. geod. 32/26, o pow. 0,1376 ha.
- Sąd Rejonowy w Iławie V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgi wieczyste: EL11/00037774/1 – nieruchomość grunтова nr 32/26, obr. 0020 Kamieniec oraz EL11/00050940/3 – nieruchomość lokalowa nr 3.
- Cena wywoławcza nieruchomości: 48.200,00 zł. Cena sprzedaży nieruchomości zwolniona jest z podatku od towarów i usług.
- Termin i miejsce przetargu: 8 stycznia 2025 r. o godz. 13.00 w siedzibie Urzędu Miejskiego w Suszu, ul. Wybickiego 6, sala nr 1 (parter).
- Wysokość wadium: 4.820,00 zł. Termin wpłacenia wadium do dnia 02 stycznia 2025 r. Za termin wniesienia wadium uważa się dzień wpływu środków pieniężnych na rachunek bankowy.
- Treść ogłoszenia o przetargu znajduje się w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Susz: bip.susz.pl, zakładka Nieruchomości – Przetargi, na stronie internetowej www.susz.pl oraz wywieszona została na tablicach ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Suszu przy ul. Wybickiego 6.
- Szczegółowych informacji udziela Referat Nieruchomości i Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Suszu, pok. 208, tel. 55 2786 015 wew. 58 lub 54, w godzinach pracy urzędu.

Burmistrz Susza
Marcin Mądry

7240tzi-a-M

WCZORAJ WIDZEW, A JUTRO ROMINTA?

PIŁKA NOŻNA\\\ Stomil zakończył nieudaną rundę jesienną III ligi. Podopieczni trenera Piotra Gurzędy znajdują się na 15. miejscu w tabeli, czyli jeśli wiosną się nie poprawią, wtedy w kolejnym sezonie będą biegać po czwartoligowych boiskach.

O becznie drużyna - zwana już jedynie dla żartu Dumą Warmii - ma wolne, ale w grudniu stomilowcy wrócą do treningów, natomiast w styczniu rozpoczną przygotowania do rundy rewanżowej.

Jedno spotkanie rundy wiosennej już zostało, niestety, rozegrane. Niestety, bo piłkarze Stomilu głodko przegrali 0:3 w Skiernewicach z miejscową Unią. Tym samym lider zrewanżował się za porażkę z pierwszego meczu w Olsztynie, gdzie przegrał 3:4, chociaż prowadził 3:0!

Był to bardzo emocjonujący oraz radosny początek sezonu, który wlał sporo optymizmu w serca kibiców Stomilu, jednak z biegiem czasu było już tylko gorzej i gorzej. W efekcie szykuje się trzeci spadek w czterech ostatnich sezonach!

AŻ TRUDNO UWIERZYĆ, ŻE ZESPÓŁ, KTÓRY WIOSNĄ 2022 ROKU W I LIDZE WALCZYŁ M.IN. Z GKS KATOWICE, WIDZEWEM ŁÓDŹ, KORONĄ KIELCE I PUSZCZĄ NIEPOŁOMICE, CZYLI DZISIEJSZYMI EKSTRAKLASOWICZAMI, JUŻ NIEDŁUGO NA MECZE MOŻE JEŹDZIĆ DO GOŁDAPI, KĘTRZYNA, BISKUPCA LUB MRĄGOWA.

Z powodu słabych wyników - przed derbami z Polonią Łidzbark Warmiński - pracę stracił Piotr Zajączkowski, którego zastąpił Piotr Gurzęda, dotychczasowy trener czwartoligowych rezerw (czyli w przyszłym sezonie będzie jak znalazł).

W debiucie Gurzęda zremisował 1:1, a potem drużyna pod jego wodzą wywalczyła jeszcze osiem

Fot. Emil Marecki

Udany trening, czyli kolanko lewe, kolanko prawe, nóżka w górę i dygnięcie. Niestety, podczas meczu trzeba jeszcze piłkę kopać i za nią biegać, przez co sprawa niepotrzebnie się komplikuje

punktów, m.in. wygrywając w Łomży i Nowym Dworze Mazowieckim.

- Nie jestem zadowolony z sytuacji zespołu, miejsca w tabeli oraz liczby zdobytych punktów - przyznaje Piotr Gurzęda. - Tym

bardziej że wiele punktów straciliśmy w głupi sposób, a to przez jakieś przypadkowe kartki, a to przez sytuacje, które nigdy nie powinny się zdarzyć. Finalnie lądujemy na miejscu, które nie jest

dla nas satysfakcjonujące. Wiemy jakie mamy słabości, nad czym mamy pracować, poza tym liczę, że kilku chłopaków uda się dobrać do tego składu. Nie ukrywam, że brakuje nam szerokiej kadry.

26 listopada piłkarze Stomilu przeszli testy motoryczne. Teraz mają dwutygodniową przerwę i w grudniu wrócą do treningów.

Sztab szkoleniowy testy przeprowadził w hali pod balonem na olsztyńskich Dajtkach (lotnisko). Nie wszyscy gracze jednak wzięli w nich udział, zabrakło m.in. chorych Eryka Koska, Pawła Flisa i Jakuba Bałdygi. Piotr Gurzęda na testy zaprosił piłkarzy drużyny rezerw Stomilu: Borysa Smolicza, Oliwierza Markiewicza, Włodzimierza Skowrona, Michała Romanka, Macieja Niemiera i Antoniego Suwińskiego.

Do treningów stomilowcy powrócą 9 grudnia i będą szlifować formę do 20 grudnia, natomiast rozpoczęcie przygotowań do rundy wiosennej III ligi zaplanowano na 7 stycznia.

EM, DRYH

LEKKA ATLETYKA, TYLKO WARUNKI CIĘŻKIE

LEKKA ATLETYKA\\\ W Polsce zimą nie da się trenować lekkiej atletyki, bo mamy problem z infrastrukturą - wyjaśnia znakomity szkoleniowiec Aleksander Matusiński.

P olscy sportowcy podczas igrzysk w Paryżu zdobyli jedynie 10 medali, a trzy lata wcześniej w Tokio - 14. Aż dziewięć z nich, w tym cztery złote, wywalczyli wtedy lekkoatleci. Natomiast w stolicy Francji jedyną przedstawicielką „królowej sportu”, która stanęła na podium była biegająca na 400 m Natalia Kaczmarek (dzisiaj już Bukowiecka).

- Igrzyska w Tokio były niezwykle - przyznaje trener żeńskiej sztafety 4x400 m. - Nie wiadomo, z czym związane było to zjawisko. Nikt się nie spodziewał, że lekkoatletyka przyniesie nam aż dziewięć medali. Myślę, że to się długo nie powtórzy. Poziom sportowy, medialność i zaintere-

sowanie lekkoatletyką jest na świecie tak duże, że trudno jest o medale imprez globalnych.

Matusiński za największą bolączkę polskiej lekkoatletyki, związanej ze szkoleniem młodzieży, uważa brak obiektów, które umożliwiałyby trenowanie przez cały rok. - Mamy problem z infrastrukturą. Na Śląsku mieszka kilka milionów ludzi, sportowcy z AZS AWF Katowice podczas igrzysk w Tokio zdobyli pięć medali, a w całym województwie nie ma hali lekkoatletycznej i mistrzostwa Śląska odbywają się w... Ostrawie. To duży problem. Ja sobie poradzę, bo wyjadę na zgrupowanie zagraniczne i wezmę ze sobą najlepszych zawodników, natomiast młodzi

Fot. PAP/EPA

W Paryżu z polskich lekkoatletów na podium stanęła tylko Natalia Kaczmarek

z małych klubów nie mają gdzie trenować. Za chwilę będzie deszcz, śnieg i lód. W Polsce zimą nie da się trenować lekkiej atletyki. Takie są fakty. Powinniśmy się tym zająć, żeby stworzyć bazę - apeluje Matusiński.

W całym kraju jest tylko kilka hal z 200-metrową

bieżnią okrężną. - Potrzebna jest jakaś strategia. Nie można działać chaotycznie. To szkolenie oddolne jest, choć młodzież nie zawsze ma gdzie ćwiczyć. W Polsce mamy tylko cztery porządne hale lekkoatletyczne: w Toruniu, Spale, Rzeszowie i Wrocławiu, ale są

trudno dostępne. Pozostałe się nie nadają. Wystarczy spojrzeć, ile jest młodzieży na zawodach. Jest tyle serii, że zawody trwają od rana do wieczora. Sędziowie są wymęczeni. Po prostu nie mamy wystarczającej liczby obiektów - wskazał.

Trener kobiecej sztafety 4x400 m uważa, że mimo tych problemów wyławianie lekkoatletycznych talentów w Polsce jest na wysokim poziomie. - Jesteśmy wysoko w klasyfikacjach medalowych mistrzostw Europy czy świata do lat 18. W MŚ U20 w Limie zdobyliśmy nawet cztery medale. To nie stanowi problemu, aczkolwiek może być lepiej. Na pewno piłka nożna czy inne dyscypliny wyciągają

wiele talentów, jednak nie do końca widać tego efekty w seniorskim sporcie - dodaje szkoleniowiec.

25 października minister sportu i turystyki Sławomir Nitras zaprezentował strategię rozwoju polskiego sportu, której zwieńczeniem ma być organizacja letnich igrzysk olimpijskich w 2040 lub 2044 roku.

Co na to Matusiński? - Zawsze jestem za sportem i za każdym pomysłem, który pomoże go rozwinąć. Jeśli chodzi o letnie igrzyska, to jestem na tak, ale pod warunkiem, że wcześniej rozwiniemy bazę, żeby było nam łatwiej szkolić. Jeśli stworzymy młodym talentom warunki do treningu, to nie będę się szybko zniechęcał.

IGA ŚWIĄTEK ZŁAMAŁA PRZEPISY

Iga Świątek przyjęła miesięczną dyskwalifikację za niecelowe złamanie przepisów antydopingowych - poinformowała Międzynarodowa Agencja Integralności Tenisa (ITIA).

Jak przekazano w komunikacie, Świątek w sierpniu miała pozytywny wynik testu na niedozwoloną substancję - trimetazydynę (TMZ). Śledztwo ITIA ustaliło, że pozytywny wynik testu był spowodowany zanieczyszczeniem leku bez recepty

- melatoniny, produkowanego i sprzedawanego w Polsce, który zawodniczka przyjmowała na jet lag i problemy ze snem, a naruszenie nie było celowe. Nastąpiło to po przeprowadzeniu wywiadów z zawodnikiem i jego otoczeniem, dochodzeniach

i analizach z dwóch laboratoriów akredytowanych przez WADA. Zawodniczka została tymczasowo zawieszona od 12 września do 4 października, zanim złożyła odwołanie, opuszczając trzy turnieje. Po akceptacji miesięcznej dyskwalifikacji będzie mogła

bez problemów pod koniec grudnia zacząć nowy sezon. - Przez ostatnie dwa i pół miesiąca poddałam się surowemu postępowaniu agencji ITIA, które potwierdziło moją niewinność - wyjaśnia Iga Świątek. - Jedyny pozytywny test antydopingowy w mojej karierze

z niewiarygodnie niskim stężeniem substancji zabronionej, o której nigdy wcześniej nie słyszałam, sprawił, że pod znakiem zapytania stało wszystko, na co pracowałam przez całe życie. Wszystko zostało skrupulatnie wyjaśnione, a ja mogę z czystą kartą wrócić

do tego, co kocham najbardziej i wiem, że będę teraz silniejsza niż kiedykolwiek. Choć wiem, że nie zrobiłam nic złego, z szacunku do kibiców i opinii publicznej dzielę się wszystkimi szczegółami tego najdłuższego i najtrudniejszego turnieju w mojej karierze - wskazała.

LIVERPOOL CZEKAŁ NA TO 15 LAT

PIŁKA NOŻNA W 5. kolejce Ligi Mistrzów Liverpool pokonał 2:0 Real Madryt, odnosząc tym samym pierwsze zwycięstwo nad tym rywalem od ponad 15 lat.

W poprzednich ośmiu starciach tych ekip Real odniósł siedem zwycięstw, w tym w dwóch finałach Ligi Mistrzów, a raz był remis. Liverpool ostatnio zwyciężył 10 marca 2009 roku.

Jednak teraz „The Reds” są jedyną drużyną, która wygrała wszystkie dotychczasowe mecze w trwającym sezonie LM. Liverpool jest na czele tabeli, natomiast sytuacja mistrzów Hiszpanii jest coraz trudniejsza. W pięciu kolejkach broniący trofeum „Królewscy” ponieśli trzy porażki i z sześcioma punktami zajmują dopiero 24. miejsce.

Bologna - drużyna Łukasza Skorupskiego i Kacpra Urbańskiego - zdobyła historyczną pierwszą bramkę w Lidze Mistrzów. Jej strzelcem był Kolumbijczyk Jhon Lucumi. Włoski klub przegrał jednak przed własną publicznością z Lille 1:2. Skorupski rozegrał całe spotkanie, a Urbański był rezerwowym.

Niezwykły przebieg miał mecz PSV Eindhoven z Szachtarem Donieck w Holandii. Od 37. minuty goście prowadzili 2:0 i taki wynik utrzymywał się do 87. Mecz zakończył się jednak zwycięstwem gospodarzy 3:2, a decydującego gola zdobył w piątej doliczonej minucie Amerykanin Ricardo Pepi.

Po czterech kolejnych porażkach pierwsze zwycięstwo - i to niespodziewanie wysokie - odniosła Crvena Zvezda Belgrad. Mistrz Serbii wygrał u siebie z VfB Stuttgart 5:1. Z pierwszych punktów cieszył się również Sturm Graz, który zwyciężył w Austrii Gironę 1:0.

Powody do zadowolenia mają Polacy w Borussii

Dortmund: rezerwowym bramkarzem Marcel Lotka oraz asystent trenera Nuriego Sahina Łukasz Piszczek. Ich zespół pewnie zwyciężył na wyjeździe z Dinamem Zagrzeb 3:0.

Najważniejszym wydarzeniem we wtorek był setny gol Roberta Lewandowskiego w Lidze Mistrzów. Kapitan reprezentacji Polski został trzecim w historii piłkarzem z trzycyfrową liczbą bramek w tych rozgrywkach. Więcej strzelili tylko Portugalczyk Cristiano Ronaldo - 140 i Argentyńczyk Lionel Messi - 129. Lewandowski zdobył też tego dnia swoją 101. bramkę i pomógł Barcelonie zwyciężyć z Brestem 3:0. (PAP)

• Wyniki: Crvena Zvezda Belgrad - VfB Stuttgart 5:1 (2:1), Sturm Graz - Girona 1:0 (0:0), Liverpool - Real Madryt 2:0 (0:0), PSV Eindhoven - Szachtar Donieck 3:2 (0:2), Dinamo Zagrzeb - Borussia Dortmund 0:3 (0:1), Celtic Glasgow - Club Brugge 1:1 (0:1), AS Monaco - Benfica Lizbona 2:3 (1:0), Aston Villa - Juventus Turyn 0:0, Bologna - Lille 1:2 (0:1), Slovan Bratysława - AC Milan 2:3 (1:1), Sparta Praga - Atletico Madryt 0:6 (0:2), Manchester City - Feyenoord Rotterdam 3:3 (1:0), Bayern Monachium - Paris Saint-Germain 1:0 (1:0), Inter Mediolan - RB Lipsk 1:0 (1:0), Barcelona - Brest 3:0 (1:0), Bayer Leverkusen - FC Salzburg 5:0 (3:0), Sporting Lizbona - Arsenal Londyn 1:5 (0:3), Young Boys Berno - Atalanta Bergamo 1:6 (1:4).

PO 5 KOLEJKACH

1. Liverpool	15	12:1
2. Inter	13	7:0
3. Barcelona	12	18:5
4. Borussia	12	16:6
5. Atalanta	11	11:1
6. Bayer	10	11:5

7. Arsenal	10	8:2
8. Monaco	10	12:7
9. Aston Villa	10	6:1
10. Sporting	10	10:7
11. Brest	10	9:6
12. Lille	10	7:5
13. Bayern	9	12:7
14. Benfica	9	10:7
15. Atletico	9	11:9
16. Milan	9	10:8
17. MC	8	13:7
18. Eindhoven	8	10:7
19. Juventus	8	7:5
20. Celtic	8	10:10
21. Feyenoord	7	10:13

22. Brugge	7	4:7
23. Dinamo	7	10:15
24. Real	6	9:9
25. PSG	4	3:6
26. Szachtar	4	4:8
27. Stuttgart	4	4:11
28. Sparta	4	5:14
29. Sturm	3	2:6
30. Girona	3	4:9
31. Cr. Zvezda	3	9:17
32. Salzburg	3	3:15
33. Bologna	1	1:7
34. Lipsk	0	4:10
35. Slovan	0	4:18
36. Young Boys	0	2:17

**GARAŻE blaszane
BRAMY garażowe
KOJCE dla psów**

Najniższe CENY
Różne wymiary
Transport cały kraj
Montaż GRATIS
Dogodne RATY

**89-650-30-43 85-733-60-26
29-642-34-61 55-621-23-38
512-853-323
www.konstal-garaze.pl**

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

SPRZEDAM garaż oraz miejsce postojowe w hali. Dywity. tel. 601-538-010

WWW.DOMKIANGIELSKIE.PL 503-103-703

do wynajęcia

POKÓJ wynajmę dzielnicą Gutkowo, 789-563-171

PRACA

dam pracę

ELBLĄG okolice - zatrudnię pracownika do prac gospodarczych z możliwością zakwaterowania, 501-561-327.

W gospodarstwie mlecznym, 534-920-987

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie, 501-172-462

USŁUGI

budowa | remont

DACHY - krycie, naprawy, 506-311-591

REMONTY mieszkań, hydraulika, elektryka, 663-884-925

NAUKA

MATEMATYKA fizyka chemia dojazd, tel. 607-056-387

ROLNICTWO

maszyny rolnicze

SPRZEDAM WYCINAKI DO KISZONEK, PRASOOWIARKI I INNE MASZYNY, 608-279-110

Szukasz Klientów?
tel. **885 998 201**
GAZETA OLSZTYŃSKA.

ARKADIA
Olsztyn, ul. Jagiellońska 52/85

tel. 89 526 67 53, 665 175 125
całodobowe przewozy zmarłych

www.zuparkadia.olsztyn.pl

Gwarantujemy godną i kulturalną postugę

**USŁUGI
POGRZEBOWE**

ARKA
Elżbieta Michałowska Anna Michałowska

OLSZTYN (Zatorze), ul. M. Zientary-Malewskiej 2A
☎ 89 534 72 42, 605 635 908

OLSZTYN (Jaroty), ul. Herberta 16/24
(wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka”)
☎ 89 526 66 01, 605 665 909

www.arkaolsztyn.pl

Całodobowy przewóz zmarłych

Z głębokim żalem zawiadamiamy,
że 28 listopada 2024 r.
zmarł nasz Kochany Mąż, Tata, Dziadek i Brat

ś. † p.

Henryk Wojtaszewski

Uroczystość pochowania urny z Prochami
rozpocznie się 30 listopada 2024 r. o godz. 12.30
przy bramie cmentarza komunalnego w Dywitach.
Kondukt żałobny wyruszy
od bocznej bramy – od strony Kieźlin.

Pograżona w żałobie rodzina

SZYKUJE SIĘ TRZECIA WYGRANA Z RZĘDU?

SIATKÓWKA\\\\ Po dwóch zwycięstwach z rzędu Indykpol AZS wreszcie wygrzebał się ze strefy spadkowej PlusLigi, jednak do pełni szczęścia jeszcze daleko, bo do ósmego miejsca - dającego grę w play-offach - olsztynianie tracą aż siedem punktów.

P o fatalnym początku sezonu, w którym przekonał się boleśnie, że nie każdy Argentyńczyk musi być dobrym trenerem siatkówki, olsztynianie powoli dochodzą do poziomu, którego oczekiwali oni sami oraz ich kibice.

Po dwóch porażkach 2:3 z Projektem i Norwitem podopieczni Marcina Mierzejewskiego odnieśli cenne zwycięstwa nad LUK-iem (3:0) i Barkomem (3:1), dzięki czemu awansowali na bezpieczne 12. miejsce w tabeli.

TYLKO ŻE „BEZPIECZNE” NIE OZNACZA „ZADOWALAJĄCE”, BO PRZECIEŻ CELEM INDYKPOLU AZS W TYM SEZONIE JEST GRA W PLAY-OFFACH, CO OZNACZA, ŻE PO FAZIE ZASADNICZEJ OLSZTYNIANIE MUSZĄ BYĆ W CZOŁOWEJ ÓSEMCE.

A do tego droga daleka, bowiem do ósmej obecnie Resovii tracą aż siedem punktów, a do Skry - osiem. Jest jednak spora szansa, że po 14. kolejce strata zmaleje - Indykpol AZS musi tylko w niedzielę ograć Stilon, a Resovia

Fot. indykpolazs.pl

Po serii porażek na twarzach olsztyńskich siatkarzy wreszcie pojawiła się radość

i Skra muszą stracić punkty odpowiednio z ZAKSĄ i Projektem, co - zwłaszcza w przypadku Skry, która gra w Warszawie - jest bardzo możliwe.

Wiele, bo nie wszystko, zależy więc od siatkarzy Indykpolu AZS, którzy w Uranii zagrają z klubem, który powstał w wyniku fuzji drugoligowego Stilonu i plusligowego Cuprum, dzięki czemu po 21 latach ekstraklasowa siatkówka powróciła do Gorzowa Wielkopolskiego.

Fuzja i przenosiny z Lubina do Gorzowa były efektem wycofania się władz Lubina z finansowania profesjonalnej siatkówki.

- Jesteśmy bardzo zadowoleni z tego, że zna-

leliśmy się w mieście o ogromnych tradycjach siatkarskich i mającym zagorzałych kibiców - twierdzi prezes klubu Tomasz Tycel.

- Władze Gorzowa zadeklarowały nam również wsparcie finansowe na poziomie ok. 2,4 mln zł rocznie i możliwość korzystania z nowoczesnej Areny Gorzów. To sprawia, że nadal możemy rywalizować sportowo na parkietach PlusLigi.

Przed sezonem prezes Tycel nie ukrywał, że ich celem będzie utrzymanie się w lidze. - Jest to sezon bardzo ciężki, gdyż spadają trzy zespoły. Liga będzie zmniejszona, więc walka będzie o każdy punkt,

każdy mecz będzie na wagę złota.

Po połączeniu klubów z Lubina i Gorzowa zmieniła się połowa składu zespołu. Siedmiu zawodników pozostało w szeregach nowej drużyny, a siedmiu nowych do niej dołączyło. Trenerem został Andrzej Kowal, w miejsce Pawła Ruska.

- Tak naprawdę jest to totalnie nowa drużyna, nowy klub, nowa hala, nowi kibice, nowe miasto. Oczekiwania zawsze są wysokie, ale musimy podchodzić do tego realnie - powiedział trener Kowal.

Jak do tej pory podopieczni Kowala spisują się bardzo dobrze, bo nad strefą spadkową mają już

10 punktów przewagi, a jednocześnie tylko dwa oczka tracą do Resovii, którą w Rzeszowie sensacyjnie ograli 3:2!

• Wyniki Cuprum: 3:2 z Treflem (dom), 0:3 ze Skrą (wyjazd), 3:1 ze Ślepskiem (d), 1:3 z ZAKSĄ (w), 3:1 z Będzinem (d), 3:2 ze Stalą (w), 1:3 z Jastrzębiem (d), 0:3 z Wartą (w), 3:1 z Barkomem (d), 3:2 z Resovią (w), 3:2 z Katowicami (d), 0:3 z Projektem i 3:2 z Częstochową (d).

Domową halą Cuprum Stilonu jest Arena Gorzów - nowoczesny obiekt składający się z hali głównej i treningowej, oddany do użytku w grudniu ubiegłego roku. Na trybunach jest około 5 tys. miejsc siedzących.

• **Zaległy mecz z 8. kolejki:** Nowak-Mosty MKS Będzin - Ślepsk Małow Suwałki 2:3 (25:15, 20:25, 22:25, 25:22, 7:15)

• **14. kolejka, piątek:** GKS Katowice - Ślepsk Małow Suwałki (17.30), Aluron CMC Warta Zawiercie - PSG Stal Nysa (20.30); **sobota:** Asseco Resovia Rzeszów - ZAKSA Kędzierzyn-Koźle (14.45), Bogdanka LUK Lublin - Jastrzębski Węgiel (17.30); **niedziela:** Barkom Kaźany Lwów - Nowak-Mosty MKS Będzin (14.45), Indykpol AZS

Olsztyn - Cuprum Stilon Gorzów (17.30); **poniedziałek:** Steam Hemarpol Norwid Częstochowa - Trefl Gdańsk (20.30); po oddaniu gazety do druku zakończył się mecz Projekt Warszawa - Skra Bełchatów. **ARTUR DRYHNYCZ**

PO 13 KOLEJKACH

1. Jastrzębski	34	36:14
2. Projekt	31	35:14
3. Warta	31	34:14
4. LUK	28	32:17
5. ZAKSA	26	29:21
6. Norwid	24	30:24
7. Skra	22	26:23
8. Resovia	21	29:27

9. Stilon	19	26:28
10. Ślepsk	17	26:29
11. Trefl	15	25:33
12. Indykpol AZS	14	20:29
13. Będzin	11	17:31

14. Stal	9	17:34
15. Barkom	6	16:35
16. Katowice	4	12:37

Cuprum Stilon Gorzów

• **rozgrywający:** Vuk Todorović (Serbia), Przemysław Stępień
• **atakujący:** Chizoba Neves Atu (Brazylia), Adam Lorenc
• **przyjmujący:** Wojciech Ferens, Kamil Kwasowski, Robert Taeht (Estonia), Mathijs Desmet (Belgia)
• **środkowi:** Marcin Kania, Seweryn Lipiński, Hubert Węgrzyn, Jakub Strulak
• **libero:** Kamil Dembiec, Maksymilian Granieczny
• **trener:** Andrzej Kowal

SPRINTEM

SPORTY WALKI\\\\ Mateusz Chrzanowski (AZS UWM Olsztyn) wywalczył w Sarajewie srebrny medal mistrzostw Europy U21 w taekwondo olimpijskim w kategorii do 63 kilogramów. Olsztynianin wygrał w stolicy Bośni i Hercegowiny cztery walki i dopiero w finale musiał uznać wyższość Włocha Dennisa Baretty. - W finale niestety przegrałem obie rundy jednym punktem - wyjaśnia Chrzanowski. - Była szansa na złoto, chociaż Włoch

to doświadczony zawodnik. Nie udało się, ale wierzę, że gdy kolejny raz się z nim spotkam, zrewanżuję się. Srebro cieszy, ale jest też wielki niedosyt. W przyszłym roku chciałbym starać się o seniorskie mistrzostwa świata. Żeby dostać się do tej czołówki, trzeba walczyć i wygrywać.

W Sarajewie olsztyński klub reprezentowali także: Agnieszka Krajewska, Igor Dąrzkiwicz i Mikołaj Sokołowski. Ten ostatni ukończył

mistrzostwa Europy U21 na piątej pozycji w kategorii do 80 kilogramów. Pozostała dwójka przegrała swoje pierwsze walki. Mateusz Chrzanowski dopiero we wrześniu skończył 18 lat, a mimo to od kilkunastu miesięcy z seniorami. Do tej pory reprezentant AZS UWM stawał na podium Pucharu Świata w Uppsali (zwycięstwo w Sweden Open 2023), Skopje (zwycięstwo w Skopje

Open 2024), Tallinie (drugie miejsce w President's Cup 2024), Rydze (drugie miejsce w Riga Open 2024), Warszawie (trzecie miejsce w Polish Open 2024) oraz w Eindhoven (trzecie miejsce w Dutch Open 2024). Ma też na swoim koncie medale mistrzostw Europy kadetów, mistrzostw Europy juniorów i klubowych ME. Jesienią kolejny raz wywalczył także złoty medal mistrzostw Polski. Jego trenerem jest Maciej Ruta.

Fot. archiwum klubu

Uradowany Mateusz Chrzanowski i dumny trener Maciej Ruta

CZY WIECIE, KTO WYGRA W POWIECIE?

Najpopularniejszy Sportowiec Powiatu Olsztyńskiego to jedna z sms-owych kategorii towarzyszących 64. Plebiscytowi na 10 Najpopularniejszych Sportowców Województwa. Głosujemy do 10 lutego.

Sms-y wysyłamy na numer 73601 (3,69 zł brutto), w treść wpisując jedynie kod (są zaznaczone na czerwono). Lista kandydatów nie jest zamknięta, jeśli więc uznacie, że kogoś na niej brakuje, napiszcie o tym na adres sport@gazetaolsztynska.pl.

GŁOSOWANIE ZAKOŃCZY SIĘ 10 LUTEGO, A 1 MARCA ZWYCIĘZCY WSZYSTKICH KATEGORII SMS-OWYCH WEZMĄ UDZIAŁ W BALU SPORTOWCA.

• **Uwaga.** Listy kandydatów są na stronie gazetaolsztynska.pl.

DRYH

Fot. Zbigniew Wozniak

Starosta Andrzej Abako i Mikołaj Kania, dzielny 11-latek z Biskupca

Najpopularniejszy Sportowiec Powiatu Olsztyńskiego

Franciszek Bogustawski (lekka atletyka, Asy Dywity) **go.spo.1**

Barbara Budek (sporty walki, Egida Biskupiec) **go.spo.2**

Lena Chojnowska (lekka atletyka, Asy Dywity) **go.spo.3**

Jakub Chojnowski (piłka nożna, DKS Dobre Miasto) **go.spo.4**

Zofia Choromańska (kołarstwo, Warmia Biskupiec) **go.spo.5**

Bartłomiej Dugiełto (sporty walki, Egida Biskupiec) **go.spo.6**

Dominik Jeroszewski (sporty walki, Egida Biskupiec) **go.spo.7**

Mikołaj Kania (sporty walki, Egida Biskupiec) **go.spo.8**

Anna Kawa (szachy, LZS CKTiS Biskupiec) **go.spo.9**

Marceli Kowalski (piłka nożna, MKS Jeziorany) **go.spo.10**

Dominika Kożuszek (lekka atletyka, Jelonki Dobre Miasto) **go.spo.11**

Patrycja Maleszka (lekka atletyka, Asy Dywity) **go.spo.12**

Laura Michacz (sporty walki, Egida Biskupiec) **go.spo.13**

Piotr Panasiuk (szachy, LZS CKTiS Biskupiec) **go.spo.14**

Dawid Pietkiewicz (piłka nożna, Pisa Barczewo) **go.spo.15**

Jan Pytlarczyk (lekka atletyka, Jelonki Dobre Miasto) **go.spo.16**

Joanna Radłowska (lekka atletyka, Asy Dywity) **go.spo.17**

Dawid Rawiński (lekka atletyka, Asy Dywity) **go.spo.18**

Przemysław Rybkiewicz (piłka nożna, Tęcza Biskupiec) **go.spo.19**

Iwo Urbanowicz (lekka atletyka, Asy Dywity) **go.spo.20**

Maja Wojnicz (sporty walki, Egida Biskupiec) **go.spo.21**

Maja Wojno (lekka atletyka, Asy Dywity) **go.spo.22**

Maja Woytitzki (szachy, LZS CKTiS Biskupiec) **go.spo.23**

Sophie Woytitzki (szachy, LZS CKTiS Biskupiec) **go.spo.24**

Wiktoria Żelichowska (sporty walki, Egida Biskupiec) **go.spo.25**

• Czołówka kategorii

Biegacz Roku: 1. Roman Chodara (Runners Team Kętrzyn) **go.br.12**; **2. Teresa Stolarczyk** (Są Wolniejsi, Olsztyn) **go.br.64**; **3. Andrzej Kotakowski** (Pszczółkowski Team, Olsztyn) **go.br.28**

REKLAMA

PARTNER STRATEGICZNY

ORGANIZATOR

citi citi handlowy

GAZETA OLSZTYŃSKA
DZIENNIK ELBLĄSKI

PATRONI MEDIALNI

64.
PLEBISCYT
NA 10 NAJPOPULARNIEJSZYCH
SPORTOWCÓW
WOJ. WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

GAZETA OLSZTYŃSKA

DZIENNIK ELBLĄSKI

GO TV

BIZNES
WARMII I MAZUR

MWM
MARKI
WARMII I MAZUR

wawa.info
PORTAL DLA WARSZAWY I MAZOWSZA

Partner strategiczny

citi citi handlowy

GŁOSUJĘ NA:

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....
- 9.....
- 10.....

Pełna lista kandydatów dostępna na <https://gazetaolsztynska.pl/sport/plebiscyt>. Kupon należy dostarczyć do 10 lutego 2025 r. na adres: **Galindia Sp. z o.o., 10-364 Olsztyn, ul. Tracka 5, z dopiskiem „Plebiscyt”.**

Imię i nazwisko

Adres

Tel. Email:

Oświadczam, że zapoznałem się i akceptuję regulamin plebiscytu, który jest dostępny w siedzibie spółki i na stronie internetowej <https://gazetaolsztynska.pl/sport/plebiscyt>. Administratorem danych osobowych podanych na kuponie jest Galindia Sp. z o.o. z siedzibą w Olsztynie przy ul. Trackiej 5. Podane dane będą przetwarzane wyłącznie w celu przeprowadzenia plebiscytu. Uczestnikom przysługuje prawo dostępu do treści swoich danych oraz ich poprawiania. Podanie danych osobowych jest dobrowolne, lecz niezbędne do przeprowadzenia plebiscytu.

Data i podpis

☐ Wyrażam dobrowolną zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych w celach marketingowych realizowanych przez Galindia Sp. z o.o.

☐ Wyrażam dobrowolną zgodę na otrzymywanie od Galindia Sp. z o.o. informacji handlowych drogą elektroniczną na podany adres poczty e-mail i numer telefonu.

Wyrażenie powyższych zgód jest dobrowolne.

Data

Podpis

GAZETA OLSZTYŃSKA
DZIENNIK ELBLĄSKI

BAL
SPORTU
I BIZNESU
2025

RELAKS

z Gazetą Olsztyńską

Sudoku

	2	3		1		8	6	
9			2	6	8		4	
						7	1	2
	6			2	7			5
			8					
8	4		9					7
7	3		1	4		9		6
4				8				1
1	9		3				5	8

674

	5			3	4	8	9	7
					7			2
			5		9		1	
	3	6		9	1	2	4	8
				2	6	7		5
2				7	3			
9	6				2	5		
	8	7		1	5	3	2	

675

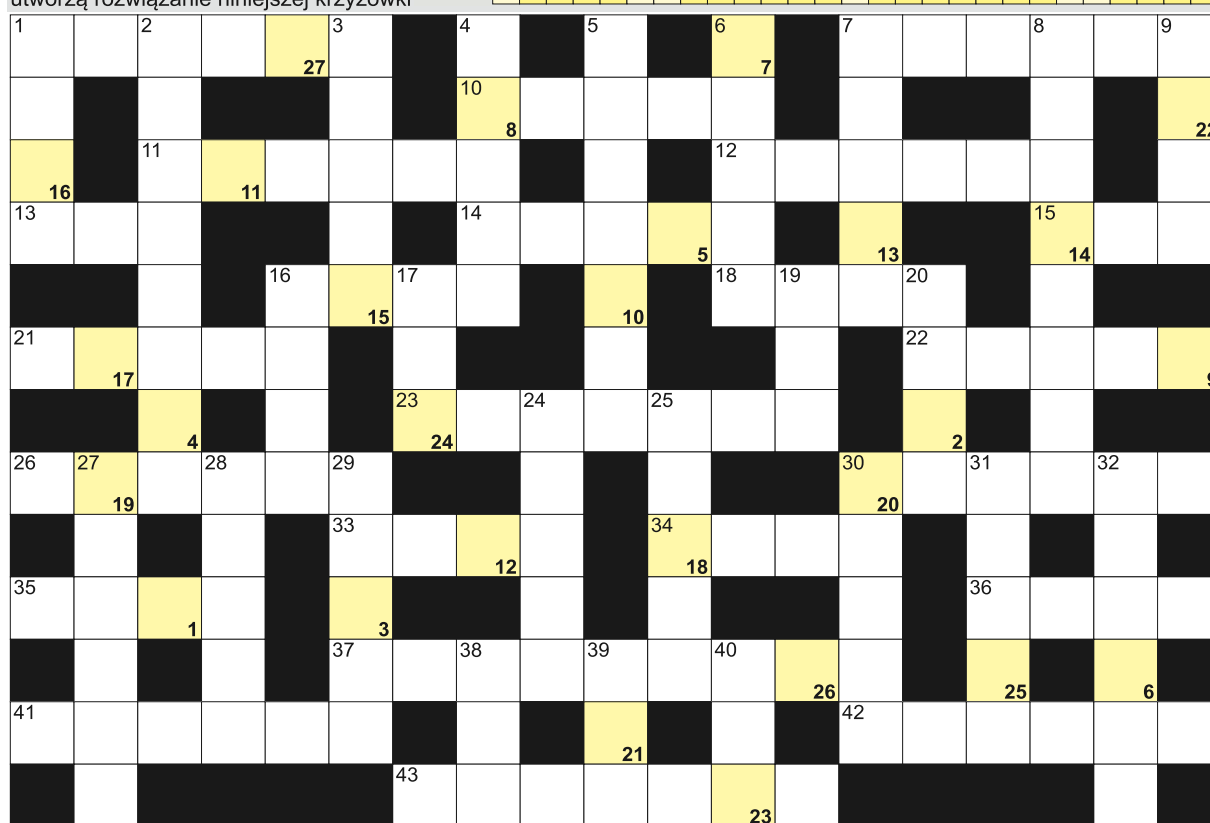
5				3	4	1		
1					8		7	
	8	6						
	5		4					
6			7		2		4	
9	4		1		5	7	2	3
4	1		5	2			8	
8								1
	7		8			6	3	

676

Znajdź 10 różnic

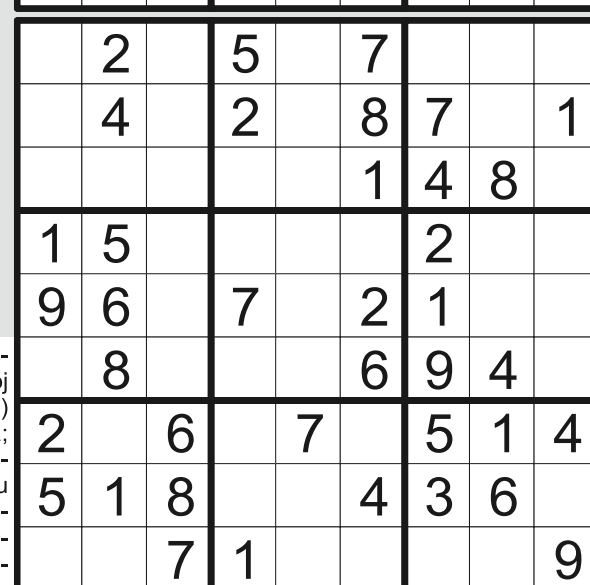
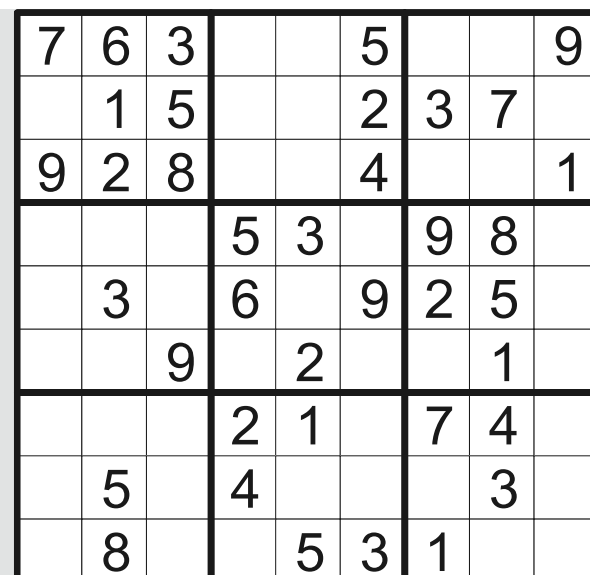
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

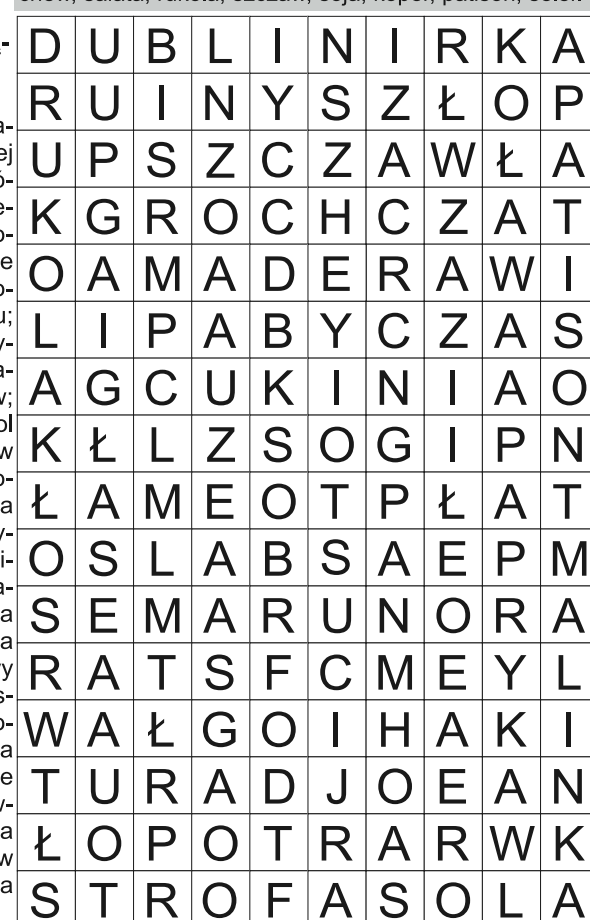
Sprawdź się w SUDOKU: wypelnij diagram

[illegible]

Wynik dodawania; papierowa z zakupami; stały gość kawiarni lub pubu; inaczej akrobata, ptak; ropucha olbrzymia krócej; Tupac, ostatni król Inków; Fitzgerald, słynna wokalistka jazzowa; do gotowania zup i ziemniaków; rdzewiejące statki na dnie morza; kończy na ze stopą; siódmy astrologiczny znak zodiaku; stolica Łotwy; Jose Maria, były prezydent Hiszpanii; na głowie byka lub barana; personel lotniska lub stacji paliw; pierwiastek Cr; lawa inaczej; symbol państwa na monecie; najwyższa góra w Kanadzie; zwyczajny to karolek pospolity, roślina; miejskie blokowisko; strzela je Robert Lewandowski; wyżej od sołtyś; według biblii przegrał walkę z Dawidem; willa z muzeum Karola Szymanowskiego; kryptokoryna inaczej; kula w snookerze; i Alpy, i Himalaje; umowa kończąca spór; podwodny lub rakietowy w porcie; ogromny przodek słońia; wyspa ze Świnoujściem; notarialny lub urodzenia; "Król ...", tragedia Williama Szekspira; Ci dla chemika; La Manche lub Panamski; rzeka Okavango dawniej; krzaczasty łuk nad okiem; waluta Cypru i Słowenii; skocznia narciarska w Innsbrucku; inaczej o cyganie; główna ténica człowieka.

WYKREŚLANKA: poniżej ukryliśmy 20 nazw warzyw. Wykreślisz je od góry do dołu, od lewej do prawej oraz na ukos: batat, pomidor, cebula, chrzan, cukinia, papryka, czosnek, fasola, dynia, kalafior, groch, kapusta, marchew, sałata, rukola, szczaw, soja, koper, patison, seler.

29 listopada - 5 grudnia 2024

dodatek

TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura

INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV

Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl, Redaktor naczelny: Sławomir Grzmieł ISSN 1643-2460 • Skład komputerowy: Magraf sp. j.

Poniedziałek

2:05

TVP 2

Aida
Dramat, Francja, Norwegia, Niemcy, Rumunia, Austria, Niemalandy, Bośnia i Hercegowina, 2020

Nominowany do Oscara w 2021 r., nagrodzony także Europejską Nagrodą Filmową dla najlepszego dzieła europejskiego i dwiema Nagrodami Specjalnymi na MFF w Wenecji w 2020 r. głośny dramat Jasmii Żbanić, wstrząsająca opowieść o bezradności ofiar wobec okrucieństwa wojennej maszyny zbrodni. Połowa lat 90. XX wieku, trwa wojna na Bałkanach. Do Srebrenicy wkraczają oddziały serbskie. Pracująca w tamtejszej bazie ONZ tłumaczka Aida próbuje ocalić swoją rodzinę - męża i dwóch dorosłych synów.

INNE DATY EMISJI: NIEDZIELA, 23:15

Piątek

21:00

TVN 7

Holiday
Komedia romantyczna, USA, 2006

Uroczą opowieść o miłości i przyjaźni. Amerykanka Amanda (Cameron Diaz) właśnie rozstała się ze swoim ukochanym. Brytyjka Iris (Kate Winslet) nie może znieść, że mężczyzna, którego kocha bierze ślub z inną kobietą. Kobiety postanawiają zamienić się na jakiś czas domami. Ale czekają na nie dużo większe zmiany...

INNE DATY EMISJI: PONIEDZIAŁEK, 23:30

Sobota

19:45

TVN

Nietykalni
Obyczajowy, Francja, 2011

Ten film stał się sensacją nad Sekwaną - pobił wszelkie rekordy frekwencyjne i pobił amerykańskie hity. Sparaliżowany milioner, poruszający się na wózku inwalidzkim, zatrudnia do pomocy czarnoskórego chłopaka z przedmieścia, który właśnie opuścił więzienie. Dwaj bardzo różni mężczyźni wkrótce się zaprzyjaźniają. Film wywołał wielki skandal w USA, gdzie oskarżono twórców o rasizm.

INNE DATY EMISJI: PONIEDZIAŁEK, 23:25

Wtorek

0:40

TVP 1

Czarny Czwartek. Janek Wiśniewski padł
Dramat, Polska, 2011

Przejmujący film Antoniego Krauzego przedstawia masakrę na Wybrzeżu sprzed kilkudziesięciu lat. W grudniu 1970 roku w Gdańsku i Gdyni rozegrały się dramatyczne sceny, wojsko i milicja otworzyły ogień do bezbronnym ludzi. Jest to jedna z najciemniejszych kart z historii PRL-u. Ten film porusza do głębi i trzyma widza w napięciu. Przejmująca jest również ballada śpiewana przez Kazika Staszewskiego. Wśród licznych ofiar brutalnej pacyfikacji był Brunon Drywa, który zginął 17 grudnia 1970 r. od strzału w plecy. Miałaledwie 34 lata.

Środa

10:25

TVP KULTURA

Romeo i Julia z Saskiej Kępy
Dramat obyczajowy, Polska, 1988

Leopold jest malarzem i życiowym nieudacznikiem. Sabina pochodzi ze wsi, a w Warszawie pracuje jako pomoc domowa. Pewnego dnia zostaje zwolniona. Wspólnie z Leopoldem zaczyna mieszkać w pakamerze przy kotłowni. Ich uczucie, mimo biedy i trudnych warunków lokalowych, bynajmniej nie traci na intensywności. Akceptują siebie takimi, jakimi są. Ona zajmuje się zarabianiem pieniędzy, sprzedając szmaty i butelki. On maluje swoje dziwne obrazy, których nikt nie chce kupować. Pewnego dnia jednak coś się psuje.

INNE DATY EMISJI: WTOREK, 15:45

OGÓLNOPOLSKI

PORTAL

INFORMACYJNY

TWOJE ŹRÓDŁO

NIEZALEŻNYCH

INFORMACJI

PIĄTEK • 29 listopada

TVP 1

05:05 Dziedzictwo - serial, Turcja

05:55 Info Poranek

07:00 Transmisja Mszy Świętej

07:30 Agape Blisko Ciebie - mag.

08:00 Akcja 38 - serial kostiumowy, 2016

08:45 Ranczo - serial obycz., 2015

09:45 Komisarz Alex - serial krym.

10:45 Ojciec Mateusz - serial

11:35 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny

12:10 Agrobiznes

12:30 Agropogoda - magazyn

12:35 Magazyn Rolniczy

13:00 Natura w Jedyńce

13:05 Najpiękniejsze krajobrazy świata - serial dok., Wlk. Bryt., 2021

14:00 Wichrowe wzgórza - serial obycz., Turcja, 2024

14:55 Jaka to melodia?

15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej

16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja

TVP 2

05:30 M jak miłość - serial obyczajowy, 2023

06:20 Anna Dymna - spotkajmy się - rozmowa

06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2024

07:30 Pytanie na śniadanie - magazyn poranny

11:15 Operacja zdrowie - magazyn medyczny

11:50 Górna półka smaku - cykl kulinarno - detektywistyczny

12:30 Koło fortuny - teleturniej

13:15 Miłość i nadzieja - serial obyczajowy, Turcja, 2022

14:05 Va Banque - teleturniej

14:35 Na sygnale - serial fabularny

15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2022

17:00 Teleexpress

17:15 Pogoda

17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny

17:55 Klan - telenowela TVP

18:25 Reportery - magazyn

18:45 Akcja 38 - serial, 2016

19:30 Program inform. 19.30

19:55 Pytanie dnia

20:10 Sport; Pogoda

20:30 Korona królów. Jagiellonowie - serial historyczny TVP, 2024

21:05 Komisarz Alex - serial krym.

22:05 Raport specjalny - mag.

23:00 Konsul - kom. kryminalna, 1989

01:00 Gra z Cieniem - serial, 2024

02:00 Nieznajoma - serial, Wlk. Bryt., 2020

03:00 Kickboxer: Odwet - fab., USA, 2018

TVN

05:40 Uwaga! - program interw

05:55 Ukryta prawda

06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno - rozrywkowy

07:45 Dzień Dobry TVN - program poranny

11:20 Kuchenne rewolucje - program kulinarno - rozrywkowy

12:15 Ukryta prawda - program obyczajowy

14:20 Detektywi - program kryminalny

15:20 Doradca smaku - program kulinarny

15:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno - rozrywkowy

16:35 Ukryta prawda - program obyczajowy

17:40 Detektywi - program kryminalny

18:38 Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich

18:40 Sport; Pogoda

19:00 Fakty

19:40 Uwaga! - program interwencyjny

20:00 Transformers III - przg., USA, 2011

23:20 Śmieszki dla zwierząt: Początki - horror, USA, 2023

01:10 Kuba Wojewódzki - talk-show

02:15 Szpital - program obycz.

03:15 Uwaga! - program interwencyjny

03:35 Nauka jazdy - reality show

04:05 Recepta na stary dom - program edukacyjny

04:35 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kanada

05:05 Kto was tak urządził - program poradnikowy

18:50 Wydarzenia - program informacyjny

19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia

19:30 Sport; Pogoda

20:00 Kiler-ów 2-óch - kom., Polska, 1999. Jurek Kiler już nie pamięta, że był taksówkarzem. Ale nie zapomni o nim przebywający w więzieniu gangster Siara i wychodzący na przepustkę Lipski.

22:25 Egzorcysta Papieża - sens., USA, Hiszp., Wlk. Bryt., 2023

00:55 21 - sens., USA, 2008

03:35 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy

04:40 Disco Gramy - program muzyczny

05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

06:15 Muzyczny poranek

06:40 Tamte lata, tamte dni - Marta Lipińska - magazyn

07:20 U Tatarów - dok., Polska, 2015

08:00 Wędrowiec Polski - W dolinie Sanu - reportaż

08:40 Wydarzenie aktualne

09:00 Znaki szczególne - serial

10:10 Fachowiec - obycz., Polska, 1983

12:15 Amerykańskie Tournee - dok., Polska, 2018

13:20 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - magazyn

14:00 U Pana Boga w ogródku - kom., Polska, 2007

16:05 Benefis Ireny Kwiatkowskiej - 1995

17:05 55 kapeluszy Pani Hanki. Benefis Hanki Bielickiej - 1994

18:25 Poczet świrów polskich - Jarosław Kozłara - program publicystyczny

15:50 Reżyserzy - Alexander Payne - dok., Wlk. Bryt., 2018

20:00 Wieczór kinomana - Wstęp do filmu - Nietolerancja

20:05 Wieczór kinomana - Nietolerancja - fab., USA, 1916

23:20 Hala odlotów - talk-show

00:20 Serialowa nostalgia - Dom pod Dwoma Orlami - serial, Polska, 2021

01:20 Czwartkowy klub filmowy - Joanna d'Arc - fab., USA, 1948

03:55 Noc krótkich filmów - Moje życie w Wersalu - film krótkometr.

04:40 Dziwak? - interpretacje - dok., Polska, 2021

TV Puls

06:00 Nash Bridges - serial krym.

08:00 Kobra - oddział specjalny - Paul i Semir ścigają niezwykle niebezpiecznego szefa mafii narkotykowej. W tym celu wynajmują specjalny samochód. Czy uda im się go złapać?

10:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym.

11:00 Nie igraj z aniołem - serial obyczajowy

12:55 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial kryminalny

13:50 Kobra - oddział specjalny - Paul próbuje odkryć przyczynę śmierci swojego przyjaciela. W tym celu prosi o pomoc brata i ojca zmarłego mężczyzny.

14:50 Lombard. Żyć pod zastaw - paradokument fabularny

TVN 7

04:55 Szkoła - Uczniowie 8a, Natan Głapiński i Maks Deja lubią stawiać sobie wyzwania. Chłopcy wpadają na pomysł, że będą rywalizować o to, kto wyłudzi najwięcej pieniędzy od dziewczyn...

06:50 Szpital - Do szpitala zgłasza się 28-letni Henryk Kukla, który ma bardzo silny krwotok z nosa, po tym, jak wciągnął przez nos kokainę.

07:50 Ukryta prawda - program obyczajowy

10:50 Unboxing - Wielkie Otwarde - program rozrywkowy

11:25 W-11 Wydział śledczy - Detektywi poszukują mężczyzny, który zagiął kilka dni po wyjściu z więzienia. Wiadomo, że w trakcie odbywania kary często odwiedzał lekarza...

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 08:00 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 09:00 Dlaczego ja? - serial paradok. 11:00 Trudne sprawy - program obyczajowy

14:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 15:00 Na ratunek 112 - serial obycz.

16:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - Nowe rozdanie

20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 23:35 Włascy Moch: One

00:35 STOP Drogówka - serial policyjny 01:35 Love Island. Wyspa miłości - reality show

02:35 Interwencja - magazyn reporterów 02:55 Śmierć na 1000 sposobów 03:25 Lubię disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:35 Św. na każdy dzień 09:45 Jestem mamą 10:00 Inf. dnia

10:15 Rozmowy niedok. 11:25 Głos Polski 11:35 Natura et Homo

12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia

12:20 Głos serca 13:05 Głosie nuty 13:30 Msza św. 14:30 Drzwi do lasu 14:55 Słowo życia

15:00 Modlitwa do Boga o Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Natura Obiektywnie 16:25 Śląskie Ślady Świadka Prawdy - bł. Ryszard Henkes SAC 16:40 Prosto o gosp.

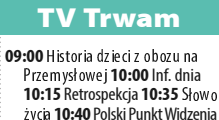
17:00 Kierownik duchowy Sekre-tarki B ożego Miłosierdzia 17:30 Geopolityka 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański

18:05 Inf. dnia 18:15 Westerplatte Młodych 19:00 Warto zauważyć... 19:30 Brat Franciszek 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia

SOBOTA • 30 listopada	
TVP 1	TVP 2
05:30 Dziedzictwo - serial, Turcja 06:20 Balans bieli - magazyn 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:40 Rok w ogrodzie 08:05 Róża Extra 08:20 Pełnosprawni - magazyn dla niepełnosprawnych 08:50 Fascynująca Szwajcaria - Jezioro Maggiore • Dziaki Tessyn - dok., Niemcy 09:40 Ranczo - serial obycz., Polska, 2015 10:35 Komisarz Alex - serial krym. 11:35 Ojciec Mateusz - serial 12:35 Gwiazdy w południe - Rozgrywka - western, USA, 1973 14:25 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny 15:00 Rolnik szuka żony - reality show 16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja 17:00 Teleexpress	04:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy, Polska, 2024 06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial, 2024 07:30 Pytanie na śniadanie - magazyn poranny 12:10 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - magazyn 12:50 Tak to leciało - teleturniej muzyczny 14:00 Familiada - teleturniej 14:35 Kolo fortuny - teleturniej 15:15 Szansa na sukces. Opole 2025 - widowisko muzyczne 16:55 Na sygnale - serial fabularny 17:30 Dobry tytuł - magazyn literacki 18:00 Słowo na niedzielę - program ewangelizacyjny 18:10 Va Banque - teleturniej
	
	
17:20 Pogoda 17:35 Niepewność - serial, 2024 18:25 Przed ekranem 18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 19:30 Program inform. 19.30 20:05 Sport 20:10 Pogoda 20:20 Profilerka - serial krym., Polska, 2024 21:20 Hit na sobotę - Dzień patriotów - akcja, USA, 2016 23:35 EnergaCAMERIMAGE, 2024 - 32. Edycja Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Autorów Zdjęć Filmowych 24:00 Midway - dram. wojenny, USA, Chiny, 2019 02:25 Ostatnia akcja - kom. sens., Polska, 2009	

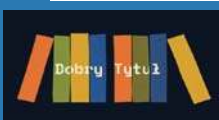
TVN	POLSAT
06:00 Uwaga! - program interw. 06:15 Kobieta na krańcu świata - program Martyny Wojciechowskiej 06:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:30 Na Wspólnej Omnibus - serial obycz., Polska 13:20 Jaś Fasola: Naciąga totalny kataklizm - kom., Wlk. Bryt., USA, 1997. Jaś Fasola zjawia się w Los Angeles i w zaledwie kilka dni sieje wokół siebie spustoszenie... 15:10 Listy do M. Pożegnania i powroty - kuliszy produkcji 15:50 Unboxing - Wielkie Otwarcie - program rozrywkowy 16:30 Skoki narciarskie: Puchar Świata, Ruka 19:15 Fakty	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:00 Halo tu Polsat - poranny program informacyjny-rozrywkowy 11:40 Ewa gotuje! - Dzisiaj Ewa Wachowicz zaprezentuje zaskakującą tartę z mianoczną z serem cheddar... 12:10 Gliniarz e - serial paradokmalny 14:10 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 15:10 Jak wytresować smoka 2 - anim., USA, Indie, 2014 17:30 Awantura o kasę - teleturniej 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:15 Sport; Pogoda 19:30 Prezydenci i Premierzy - rozmowy Jarosława Gugały 20:00 Kabaret na żywo. Młodzi i Moralni
	
	
19:45 Nietakalni - obycz., Franc., 2011 22:10 Elita złodziei - sens., USA, 2009. Znany kryminalista Richard Pace zostaje wciągnięty w skomplikowaną kradzież złota, która może mieć daleko idące konsekwencje dla jego życia i wielu innych... 00:15 Transformers III - przyg., USA, 2011 03:35 Uwaga! - program interwencyjny 03:55 Nauka jazdy - reality show 04:25 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:55 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kanada	

TVP Kultura	TV Puls
06:05 U Pana Boga w ogródku - komedia, Polska, 2007. Reżyser przenosi widzów w nostalgicznie-sielankowy krajobraz białostockiej prowincji z jej kresową mową i niespiesznym życiem małego miasteczka. 08:15 Legendy Rocka - Pieśni dla ludu • Kobiety grające Rocka - dokument, Wielka Brytania, 2019 09:30 Tamte lata, tamte dni - Adam Woronowicz - magazyn 10:05 Seriałowa nostalgia - Droga - serial obycz., Polska, 1973 11:20 Cyganeria - La Boheme - Opera Royal de Wallonie-Liege - opera, Franc., 2021 13:30 Dokument tygodnia - Sztuka milczenia - dok., Szwajc., 2022	06:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd oraz naukowe ciekawostki. 07:00 Kobra - oddział specjalny - Paul i Semir zauważają bardzo niepokojące zdarzenie na autostradzie- tajemniczy mężczyzna podnosi rękę na małego chłopca. Czy uda im się go zatrzymać w niebezpiecznym pościgu? 10:00 Lombard. Życie pod zastaw - Konstanty Zagajewski to znany pisarz powieści erotycznych, który podczas jazdy samochodem potrafią człowieka. Okazuje się, że prowadził pod wpływem alkoholu, więc jego żona Jowita, która je chała z nim autem, nalega, żeby zbiegli z miejsca wypadku...
	
	
15:05 Cartouche - zbrojca - fab., Franc., Włochy, Niderl., 1962 17:15 Wydarzenia aktualne 18:10 Retro kino - Dwunastu gniewnych ludzi - dram., USA, 1957 20:00 W imię ojca - dram., USA, 1993. parta na faktach wstrząsająca historia Irlandczyka Gerry, ego Conlona i jego rodziny. 22:20 10 lat Lado ABC - koncert, 2014 23:55 Wieczór kinomana - Nietolerancja - fab., USA, 1916 03:10 Hala odłotów - talk-show 04:10 Nocny dokument - S jak Stanley - dok., Włochy, 2016 05:25 Wydarzenia aktualne	

TVN 7	TV 4
05:05 Szkoła - Gimnazjalista Filip Świercz cierpi na ból głowy i uważa, że nie po magają mu żadne leki. Mówi znajomym, że tak jak jego mama, on też ma skłonności do migren... 06:00 Wiza na miłość - serial paradokmalny 06:50 New Looney Tunes I - animacja 07:20 Street Dance - obycz., Wlk. Bryt., 2010. Carly jest tancerką street dance'owa; jest zakochana w Jayu, szefie gupy. Jay okazuje, że... 09:25 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:25 Mówię Wam - talk-show 12:10 Niezwykłe Stany Prokopa - program podróżniczo-rozrywkowy 12:45 Ukryta prawda - program obyczajowy 13:45 Wycieczkowicz - program rozrywkowy	06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 09:00 Galileo - ciekawostki popularno-naukowe 11:05 Jesteś mydladzieci - program edukacyjny 11:30 Dancing with the Stars. Taniec z Gwiazdami - program taneczno-rozrywkowy 13:45 Ewa gotuje - program kulinarny 14:15 Jaś Fasola radzi - serial kom. 16:00 Policjanci i Policjanci - serial paradok. 21:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 00:00 Ring - sens., USA, 2002. Wieść głosi, że każdy kto zobaczył pewne nagranie wideo, dostaje telefon z zapowiedzią własnej śmierci. 02:25 STOP Drogówka - serial policyjny 03:25 Lubie disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy
	
	
14:45 Lego Masters - program rozrywkowy 15:50 Znow mam 17 lat - kom., USA, 2009. Pewnego dnia Mike budzi się ponownie jako siedemnastolatek, dostając tym samym od losu szansę zmiany swojego niezbyt udanego życia... 18:05 Tysiąc słów - kom., USA, 2012. Wygadany Jack McCall powie wszystko, by tylko dopiąć swego. Pewnego dnia nagina prawdę w rozmowie z... 20:00 Van Helsing - SF, USA, Czechy, 2004 22:45 Gladiator - przyg., Wlk. Bryt., USA, 2000 01:55 Niebezpieczny - sens., USA, 2021 04:05 Druga strona medalu	

NIEDZIELA • 1 grudnia	
TVP 1	TVP 2
04:40 Dziedzictwo - serial, Turcja 05:30 Sprawa dla reportera 06:20 Słownik polsko@polski - talk-show prof. J. Miodka 06:55 Słowo na niedzielę 07:00 Transmisja Mszy Świętej 08:00 Tydzień 08:30 Ekumenizm po warszawsku - reportaż 09:05 Żona dla Australijczyka - kom., Polska, 1963 10:55 Komisarz Alex - serial krym. 11:55 Między ziemią a niebem 12:00 Anioł Pański, Watykan 12:15 Między ziemią a niebem 12:45 Niebowlęzci - rep. 13:05 Serengeti II - serial dok., Wlk. Bryt., 2021 14:10 Konsul - kom. krym., Polska, 1989 16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:35 Daje słowo - Maciej Orłoś - talk-show	05:25 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2024 06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial obyczajowy, 2024 07:30 Pytanie na śniadanie - magazyn poranny 11:05 The Voice of Poland - Live Final cz. I - widowisko muzyczne 12:45 The Voice of Poland - Live Final cz. II - widowisko muzyczne 14:00 Familiada - teleturniej 14:30 Kolo fortuny - teleturniej 15:10 Szansa na sukces. Opole 2025 - widowisko muzyczne 16:10 Cudowne lata - widowisko rozrywkowe 17:15 Górna półka smaku - cykl kulinarno-detektywistyczny
	
	
18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 19:30 Program inform. 19.30 20:05 Sport 20:10 Pogoda 20:20 Gra z Cieniem - serial, 2024 21:20 Rolnik szuka żony - reality show 22:20 EnergaCAMERIMAGE, 2024 - 32. Edycja Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Autorów Zdjęć Filmowych 22:45 Zakochana Jedynka - Markiza Angelika - film kostiumowy, Austria, Franc., Belgia, 2013 00:45 Dzień patriotów - akcja, USA, 2016 03:10 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny	

TVN	POLSAT
05:35 Uwaga! - program interwencyjny 05:50 Bitwa o gości - program rozrywkowy 06:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:30 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy 12:15 Nieoczekiwana zmiana miejsc - kom., USA, 1983. Dwóch chciwych i nieuczciwych biznesmenów wpada na pomysł, jak pozbyc się Louisa Winthorpa, niewygodnego świadka ich machlojek... 14:45 Skoki narciarskie: Puchar Świata, Ruka 17:35 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 18:40 Sport; Pogoda	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:00 Halo tu Polsat - poranny program informacyjny-rozrywkowy 11:20 Defying Gravity: The Curta in Rises on Wicked 11:50 Jak wytresować smoka 2 - anim., USA, Indie, 2014 14:00 Łowca i Królowa Łodu - sens., USA, 2016. Zła królowa Ravenna zdradza swoją dobrą siostrę Freyę, zamrażając jej serce i uwalniając jej mrozącą moc, z której Freya nie zdawała sobie sprawy. 16:30 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 17:30 Awantura o kasę - teleturniej 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:15 Sport; Pogoda 19:30 Państwo w Państwie - program interwencyjny
	
	
19:00 Fakty 19:30 Lego Masters - program rozrywkowy 20:40 Zmierzch - horror, USA, 2008 23:15 Plaga - horror, USA, 2007. Katherine, profesor uniwersytecki, stała się wybitną demaskatorką rzekomych cudów... 01:20 Śmieszaki: Początki - horror, USA, 2004 03:10 Rzeczy, których nie nauczyłam się ojcie - serial, Polska 03:40 Szpital - program obyczajowy 04:40 Uwaga! - program interwencyjny 05:00 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy	

TVP Kultura	TV Puls
06:10 Alfabet komediantów - Barbara Krafftówna - dok., 1991 07:05 Rozmowy (nie)wygodne - magazyn 08:00 Msza Kościoła Polskokatolickiego w Bukownie 09:15 Dokument tygodnia - Sztuka milczenia - dok., Szwajc., 2022 10:50 Od ucha do ucha - Baśnie i bajki polskie - Małpa w kapieli - film animowany 11:15 Amerykańskie śniadanie - Rawhide - Incydent z Kłową Druida - western, USA, 1959 12:20 Poczet słońców polskich - program publicystyczny 13:00 Janosik - serial przyg., 1973 15:20 Seriałowa nostalgia - Droga - serial obycz., Polska, 1973	05:45 Kobra - oddział specjalny - Podczas jazdy autostradą, Paul i Semir zauważają podejrzany samochód. Okazuje się, że znajduje się w nim porwany bogaty przedsiębiorca. 06:45 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 07:35 Ranczo - serial kom., Polska 12:45 Pożyczony narzeczonny - kom., USA, 2011. Rachel jest kobietą sukcesu - spełnia się zawodowo w firmie prawniczej, odnosi imponujące osiągnięcia. Niestety Rachel luboewa, że wciąż nie znalazła swojej drugiej połowy... 15:00 Powiedz tak - kom., Niemcy, USA, 2001. Mary Fiore jest znakomitą organizatorką ślubów mieszkającą, jej kariera rozkwita, mimo że sama jeszcze nie wyszła za mąż...
	
	
16:35 Dobry tytuł - mag. literacki 17:15 Niedziela z... Jowitą Budnik 18:05 Ciemnego pokoju nie trzeba się bać - film krótkometrażowy 18:55 Wielkie rzeczy - serial komediowy TVP, 2000 20:00 Absolwent - obycz., USA, 1967 21:55 Ogniem pisa ne - dokument, Indie, 2021 23:05 Noc krótkich filmów - Świt z Drzewo 23:45 Pianistka - dram., Franc., Austria, Niem., Polska, 2001 02:10 Niedziela z... J. Budnik 03:05 10 lat Lado ABC - koncert, 2014 04:30 Reżyserzy - Alexander Payne - dok., Wlk. Bryt., 2018	

TVN 7	TV 4
05:00 Szkoła - John Evans przyjeżdża do Polski na wymianę licealną. Jest Anglikiem, którego matka pochodzi z Polski. Przystojny mulat od razu zwraca uwagę dziewczęcy... 05:55 Wiza na miłość - serial paradokmalny 06:50 New Looney Tunes I - animacja 07:20 Jack Frost - film rodzinny, USA, 1998. Jack Frost pragnie za wszelką cenę zrealizować swoje marzenie - zostać słynnym muzykiem. Jego pasja ma jednak swoją cenę: praca coraz bardziej oddala go od rodzin 09:30 Ukryta prawda - program obyczajowy 13:40 Detektywi - program kryminalny 14:40 Street Dance II - obycz., Wlk. Bryt., 2012	06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 08:00 Samochody, które podbiły świat 08:55 Jezus i jego życie 09:55 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki 12:00 Święteczny domek - film, USA, 2017 13:55 Bibliotekarz II: Tajemnice kopalni króla Salomona - film, USA, 2006 15:55 Uroczysko - serial krym. 18:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki 20:00 Własy Móch: One 21:00 Gwiazdy Kabaretu 22:00 Szósty zmysł - sens., USA, 1999 00:20 STOP Drogówka - serial policyjny 01:20 Nowe wierzenia i stare skazy 03:15 Jaś Fasola radzi - serial kom. 03:25 Lubie disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje
	
	
16:25 Madagwydzka - kom., USA, 2009 17:00 Jack, pogromca olbrzymów - przyg., USA, 2013. Jack przypadkowo otwiera bramę między światem ludzi, a przeżającym światem olbrzymów... 19:25 Unboxing - Wielkie Otwarcie - program rozrywkowy 20:00 Meg - film katastroficzny, USA, Chiny, 2018 22:35 Drużyna potężnych - sens., USA, 2010 00:35 Gorący temat - obycz., USA, Kan., 2019 03:00 Krwawa układanka - program kryminalny 04:00 Druga strona medalu - talk-show	

TV Trwam
09:30 Msza św. 10:35 Przegląd Tyg., „Niedziela” 10:40 Znamiaru Miłości 11:40 Adventowne Rekolekcje pro-life 12:00 Anioł Pański z Ojcem Św. Franciszkiem 12:15 Papież Polak do Rodaków 12:55 Św. na każdy dzień 13:00 My chcemy Boga! 14:00 Oddech Boga 15:00 Wieś - to też Polska 16:00 Inf. dnia 16:10 Koncert zyczeń 16:50 Mateczniki Polskości 17:00 Natu i Homo 17:25 Advent na serio 17:30 Sól ziemi 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Moja katolicka rodzina 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc o Ojczyźnie 21:00 Apel Jasnow. 21:20 Inf. dnia 21:40 Retrospekcja 21:45 Stan Bezp. Państwa 21:55 Św. na każdy dzień 22:00 Mocni Jego Mocą 22:45 Jak wygrać małżeństwo? 23:00 Jak my to widzimy

ŚRODA • 4 grudnia

TVP 1

05:05 **Dziedzictwo** - serial, Turcja
05:55 **Info Poranek** - w tym: **Serwis Info i Pogoda Info**
07:00 **Transmisja Mszy Świętej**
07:30 **Rodzina święta** - Jak dbać o relacje w małżeństwie mając dzieci? - magazyn
08:00 **Akacja 38** - serial, 2016
08:45 **Ranczo** - serial obycz., 2015
09:45 **Komisarz Alex** - serial krym.
10:45 **Ojciec Mateusz** - serial
11:35 **Korona królów. Jagiellonowie** - serial historyczny
12:10 **Agrobiznes; Agropogoda**
12:35 **Rok w ogrodzie Extra**
12:55 **W krainie niedźwiedzia** - dok., Niemcy, 2023
14:00 **Wichrowe wzgórze** - serial obycz., Turcja, 2024
14:55 **Jaka to melodia?**
15:35 **Gra słów. Krzyżówka**
16:05 **Dziedzictwo** - serial, Turcja
17:00 **Teleexpress**
17:15 **Pogoda**

17:20 **Jaka to melodia?** - teleturniej muzyczny
17:55 **Klan** - telenowela TVP
18:25 **Reporteryzy** - magazyn
18:45 **Akacja 38** - serial kostiumowy, 2016
19:30 **Program inform.** 19.30
19:55 **Pytanie dnia**
20:10 **Sport; Pogoda**
20:30 **Korona królów. Jagiellonowie** - serial historyczny
21:05 **Koliber** - fab., Wlk. Bryt., USA, 2013
22:55 **Suburbicon** - fab., USA, 2017
00:50 **Magazyn Ekspresu Reporterów**
01:55 **Alive: Dramat w Andach** - dram., USA, 1993
04:40 **Notacje** - Ryszard Szurkowski. Początek kolarskiej kariery - dok., 2021

TVP 2

05:30 **M jak miłość** - serial obyczajowy, Polska, 2023
06:25 **Polyteczni.pl** - magazyn
06:55 **Dla niesłyszących** - **Barwy szczęścia** - serial obycz., 2024
07:30 **Pytanie na śniadanie** - w tym: **Serwis Info i Pogoda Flesz** - magazyn poranny
11:15 **Rodzina na Święta** - magazyn
11:50 **Tańcząca ze światem** - **Chorwacja** - magazyn muzyczny
12:30 **Koło fortuny** - teleturniej
13:15 **Miłość i nadzieja** - serial obyczajowy, Turcja, 2022
14:05 **Va Banque** - teleturniej
14:35 **Na sygnale** - serial fabularny
15:05 **M jak miłość** - serial obycz., 2024

16:00 **Koło fortuny** - teleturniej
16:35 **Familiada** - teleturniej
17:20 **Miłość i nadzieja** - serial obyczajowy, Turcja, 2022
18:15 **Va Banque** - teleturniej
18:50 **Jeden z dziesięciu** - teleturniej
19:25 **Barwy szczęścia** - serial obycz., 2024
20:40 **Przepis dnia** - magazyn kulinarny
20:55 **Na dobre i na złe** - serial obyczajowy, Polska
21:55 **Na sygnale** - serial fabularny
23:00 **Kochaj** - komedia, Polska, 2016
00:40 **Krok od Nieba** - serial kryminalny, Włochy, 2011
02:40 **Ja drzwiami Galerii Uffizi** - dokument, Niemcy, 2021

TVN

05:40 **Uwaga!** - program interw.
05:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
06:50 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 **Dzień Dobry TVN** - magazyn poranny
11:20 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
12:15 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
14:20 **Detektywi** - Małżeństwo wynajmuje detektywów, by odnaleźć ich córkę. Dziewczyna trzy lata wcześniej zaginęła podczas wakacji nad morzem
15:20 **Doradca smaku** - program kulinarny
15:30 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
16:35 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy

17:40 **Detektywi** - program kryminalny
18:40 **Sport; Pogoda**
19:00 **Fakty**
19:40 **Uwaga!** - program interwencyjny
20:00 **Doradca smaku** - program kulinarny
20:10 **Na Wspólnej** - serial obycz., Polska
20:50 **Milionerzy** - program rozrywkowy
21:30 **Przyjęta** - thriller, USA, 2019
23:40 **Lejdis** - kom., Polska, 2008
02:35 **Herkules** - serial krym., Polska
03:40 **Szpital** - program obycz.
04:40 **Uwaga!** - program interwencyjny
04:55 **Jak to jest zrobione** - serial popularnonaukowy,

POLSAT

06:00 **Nowy dzień z Polsat News**
08:30 **Malanowski i Partnerzy** - serial kryminalny
09:30 **Sekrety rodziny** - program obyczajowy
10:30 **Dlaczego ja?** - serial paradokumentalny
11:30 **Gliniarze** - Para biegaczy znajduje w lesie powieszono na drzewie zwłoki uczennicy pobliskiej szkoły...
14:35 **Dlaczego ja?** - serial paradokumentalny
15:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
16:15 **Pogoda**
16:20 **Interwencja** - magazyn reporterów
16:30 **Na ratunek 112** - serial obyczajowy
17:00 **Gliniarze** - serial paradokumentalny
18:00 **Pierwsza miłość** - serial obyczajowy

18:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
19:20 **Gość Wydarzeń** - rozmowa dnia
19:25 **Sport; Pogoda**
19:40 **Uroczysko** - serial krym.
20:10 **Randka na weselu** - kom., USA, 2016
22:20 **Jak ukradłem 100 milionów** - kom., Polska, 2024
00:30 **Oficer Blart w Las Vegas** - kom., USA, 2015
02:40 **Nasz Nowy Dom** - program rozrywkowy
03:40 **Zjedź Alaskę** - program podróżniczo-kulinarny
04:20 **Na ratunek 112** - serial obyczajowy
04:40 **Disco Gramy** - program muzyczny
05:25 **Telezakupy TV Okazje**

TVP Kultura

06:00 **Afisz kulturalny ekstra**
06:10 **Muzyczne poranki**
06:30 **Tamte lata, tamte dni** - Ewa Kasprzyk - magazyn
07:05 **Dzika Muzyka - Tropem pieśni** - magazyn
07:45 **Podróż z historią** - **Baśń o wodzie** - dok., Polska, 2017
08:30 **Poczet świrów polskich** - program publicystyczny
09:05 **Noce i dnie** - serial, 1977
10:25 **Romeo i Julia z Saskiej Kępy** - dram. obyczajowy, Polska, 1988
12:15 **Szokująca Elsa Schiaparelli** - dok., Franc., 2022
13:20 **Jan Sebastian Bach - Kantata sakralna „Brich dem Hungren dein Brot”** - koncert, 2023
14:00 **Wydarzenie aktualne**
14:25 **Kratka** - film TVP, 1996
15:30 **Nie ma róż bez ognia** - kom., Polska, 1974

17:20 **Noce i dnie** - serial, 1977
18:30 **Informacje kulturalne**
19:00 **Reżyserzy - Spike Lee** - dok., Wlk. Bryt., 2018
20:00 **Na wschód od Hollywood** - Siermierz - film kryminalny, Niemcy, Estonia, Fin., 2015
21:45 **Legendy Rocka - Narodziny Metalu - Pieśniarze i autorzy piosenek** - dok., Wlk. Bryt.
22:55 **Informacje kulturalne**
23:15 **Lekkie obyczaje - Drugie życie pana Alaina** - kom., Franc., 2018
01:10 **Kino nocne - Kamień na kamieniu** - dram., Polska, 1995
03:05 **(Nie)zwykły Manhattan** - dok., Polska, 2022
04:40 **Teledyski**

TV Puls

06:00 **Nash Bridges** - Lisa jest świadkiem morderstwa. Na miejscu zdarzenia Nash nie znajduje żadnych dowodów zbrodni...
08:00 **Kobra - oddział specjalny** - Zainicjowane przez Nasha i jego kolegów wewnętrzne śledztwo wkrótce przeistacza się w polowanie na skorpumpowanych policjantów
10:00 **Unforgettable: Zapisane w pamięci** - serial krym.
11:00 **Nie igrajz aniołom** - serial obyczajowy
12:55 **Unforgettable: Zapisane w pamięci** - serial krym.
13:50 **Kobra - oddział specjalny** - serial kryminalny
14:50 **Lombard. Życie pod zastaw** - paradokument fabularny
15:50 **Ranczo** - serial kom., Polska

18:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - paradokument
20:00 **Tokarev: zabójca z przeszłości** - akcja, USA, 2014. Paul Maguire wraz z dwójką przyjaciół przed kilkunastu laty obrabował kuriera rosyjskiej mafii. Pewnego dnia przychodzi jednak czas zapłaty - gangsterzy porwają córkę Paula...
22:00 **Bez twarzy** - akcja, USA, 1997
00:55 **Polowanie na łowcę** - thriller, USA, 2013
03:00 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny
04:00 **Taki jest świat** - przegląd wydarzeń z całego globu.
05:00 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny

TVN 7

05:15 **Szkoła** - Uczennica klasy 8c, Lena Schneider, od rozwodu rodziców mieszka z mamą. Na tołatkę martwi się o mamę, bo uważa, że jest smutna i samotna.
07:15 **Szpital** - Do szpitala przychodzi 17-letnia Patrycja Frydrych ze swoim kilkumiesięcznym synkiem, Maksiem. Chłopiec ma wysoką temperaturę, kaszle i ma problemy z oddychaniem.
08:15 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
11:25 **W-11 Wydział śledczy** - Komisarze dostają zgłoszenie o pobiciu młodej dziewczyny. Na miejscu okazuje się, że kobieta nie żyje...
12:50 **Detektywi** - program kryminalny
13:50 **Opowieści małżeńskie** - program obyczajowy

14:50 **Sędzia Anna Maria Wesołowska** - serial sądowy
16:55 **Zagadki losu**
18:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
20:00 **Gorący temat** - obycz., USA, Kan., 2019. Historia kobiet, które przeciwstawiły się toksycznej atmosferze w slynniej sieci informacyjnej, stacji The Fox News...
22:25 **Zanim odejdą wody** - kom., USA, 2010
00:25 **Żyjąc z potworem** - historie ludzi dzielących dom z zabójcą
01:30 **The Traitors. UK**
02:50 **Krwawa ułładanka** - program kryminalny
03:50 **Druga strona medalu** - talk-show

TV 4

06:00 **Łowcy skarbów**. Kto da więcej **08:00** **Bogaty Dom** - Biedny Dom - program paradok. **09:00** **Dlaczego ja?** - serial paradokumentalny **11:00** **Trudne sprawy** - program obyczajowy **14:00** **Policjantki i Policjanci** - serial paradok. **15:00** **Na ratunek 112** - serial obyczajowy **16:00** **Policjantki i Policjanci** - serial paradok. **20:00** **Malanowski**. Nowe rodzenie - serial kryminalny **20:30** **Sprawiedliwi** - Wydział Kryminalny - serial policyjny **22:35** **Punisher** - strefa wojny - sens., USA, 2008 **00:45** **Love Island**. Wyspa miłości - reality show **02:55** **Śmierć na 1000 sposobów** **03:25** **Lubię disco!** **04:25** **Top 10** - Lista Przebojów **05:30** **Telezakupy TV Okazje**

TV Trwam
09:30 **Sanktuarium polskie** **09:50** **Św. na każdy dzień** **10:00** **Audycja Generalna** **11:00** **Franciszka z Watykanu** **11:00** **Powstańcy Warszawscy** w niewoli **11:25** **Jestem mamą** **11:40** **Prosto o gosp.** **12:00** **Anioł Pański** **12:03** **Inf. dnia** **12:20** **Zuzela** - tu w wszystko się zaczęło **13:00** **Zrób jeden mały krok** **13:30** **Msza św.** **14:30** **Przyroda w Obiektywie** **14:50** **Tyle krzywdy** **15:00** **Opactwo Heiligenkreuz** **15:50** **Ma się rozumieć** **16:00** **Inf. dnia** **16:10** **Na zdrowie** **16:30** **Żywa nie tradycja** **17:00** **Po stronie prawdy** **17:55** **Poczet Wlk. Polaków** **18:00** **Anioł Pański** **18:05** **Inf. dnia** **18:15** **Rozmowy niedok.** **19:25** **Św. na każdy dzień** **19:30** **Opowieści biblijne** **20:00** **Inf. dnia** **20:20** **Różaniec** **20:50** **Mysiąc** **21:00** **Apel Jasnog.** **21:20** **Inf. dnia** **21:40** **Polski Punkt Widzenia** **22:00** **Przetrawiliśmy** **22:30** **Bł. ks. Antoni Rewera**

CZWARTEK • 5 grudnia

TVP 1

05:05 **Dziedzictwo** - serial, Turcja
05:55 **Info Poranek** - w tym: **Serwis Info i Pogoda Info**
07:00 **Transmisja Mszy Świętej**
07:30 **Dobre historie - Dom Braci Albertynów** - mag.
08:00 **Akacja 38** - serial, 2016
08:45 **Ranczo** - serial obycz., 2015
09:45 **Komisarz Alex** - serial krym.
10:40 **Ojciec Mateusz** - serial
11:35 **Korona królów. Jagiellonowie** - serial historyczny
12:10 **Agrobiznes; Agropogoda**
12:35 **Magazyn Rolniczy**
12:50 **Mieszkańcy skandynawskich wód** - dok., Niemcy, 2023
14:00 **Wichrowe wzgórze** - serial
14:55 **Jaka to melodia?**
15:35 **Gra słów. Krzyżówka**
16:05 **Dziedzictwo** - serial, Turcja
17:00 **Teleexpress; Pogoda**
17:20 **Jaka to melodia?** - teleturniej muzyczny

17:55 **Klan** - telenowela TVP
18:25 **Reporteryzy** - magazyn
18:45 **Akacja 38** - serial kostiumowy, 2016
19:30 **Program inform.** 19.30
19:55 **Pytanie dnia**
20:10 **Sport; Pogoda**
20:30 **Korona królów. Jagiellonowie**
21:05 **Ojciec Mateusz** - serial
22:05 **Sprawa dla reportera**
23:05 **Notre Dame of Paris, rising from the ashes** - dok., Franc., 2022
00:10 **Profilera** - serial krym.
01:10 **Koliber** - fab., Wlk. Bryt., USA, 2013
03:00 **Raport specjalny** - magazyn
04:40 **Notacje** - Zygmunt Konieczny. Muszę czuć każde słowo - dok., 2021

TVP 2

04:35 **Na dobre i na złe** - serial
05:30 **M jak miłość** - serial, 2023
06:20 **Operacja zdrowie** - magazyn medyczny
06:55 **Dla niesłyszących** - **Barwy szczęścia** - serial obycz., 2024
07:30 **Pytanie na śniadanie** - w tym: **Serwis Info i Pogoda Flesz**
11:15 **Lena na Kaukazie** - **Azerbejdżan. Futurystyczne Baku** - reportaż
11:50 **Dobry tytuł** - magazyn literacki
12:30 **Koło fortuny** - teleturniej
13:15 **Miłość i nadzieja** - serial obycz., Turcja, 2022
14:05 **Va Banque** - teleturniej
14:35 **Na sygnale** - serial fabularny
15:05 **La Promesa - pałac tajemnic** - serial, Hiszp., 2022
16:00 **Koło fortuny** - teleturniej

16:35 **Familiada** - teleturniej
17:20 **Miłość i nadzieja** - serial obycz., Turcja, 2022
18:15 **Va Banque** - teleturniej
18:50 **Jeden z dziesięciu** - teleturniej
19:25 **Barwy szczęścia** - serial obycz., 2024
20:50 **Tak to leciało** - teleturniej muzyczny
21:50 **Krucjata - Znak bliźniat** - serial krym., Polska, 2024
22:40 **Informacje kulturalne** - magazyn
23:00 **Hała odlotów** - talk-show
23:50 **Pociąg strachu** - sens., USA, Arabia, 2002
01:35 **Poczet świrów polskich** - Andrzej Grabowski - program publicystyczny
02:15 **Anatomia kłamstwa** - serial krym., Franc., 2021

TVN

05:40 **Uwaga!** - program interw.
05:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
06:50 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 **Dzień Dobry TVN** - magazyn poranny
11:20 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
12:15 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
14:20 **Detektywi** - program krym.
15:20 **Doradca smaku** - program kulinarny
15:30 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
16:35 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
17:40 **Detektywi** - program kryminalny
18:40 **Sport; Pogoda**
19:00 **Fakty**
19:40 **Uwaga!** - program interw.

20:00 **Doradca smaku** - program kulinarny
20:10 **Na Wspólnej** - serial obycz., Polska
20:50 **Milionerzy** - program rozrywkowy
21:30 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
22:35 **To nie tak jak myślisz, kotku** - kom., Polska, 2008
00:40 **Herkules** - serial krym., Polska
01:40 **Ślepnięć od światła** - miniseria, Polska
03:05 **Szpital** - program obycz.
04:05 **Uwaga!** - program interwencyjny
04:25 **Nauka jazdy** - reality show
04:55 **Jak to jest zrobione** - serial popularnonaukowy

POLSAT

06:00 **Nowy dzień z Polsat News**
08:30 **Malanowski i Partnerzy** - serial kryminalny
09:30 **Sekrety rodziny** - program obyczajowy
10:30 **Dlaczego ja?** - serial paradokumentalny
11:30 **Gliniarze** - Dochodzi do gwałtu na kelnerce, pracującej w barze w podwarszawskiej miejscowości. Śledczy podejrzewają, że sprawa ma związek z bójką...
14:35 **Dlaczego ja?** - serial paradokumentalny
15:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
16:15 **Pogoda**
16:20 **Interwencja** - magazyn reporterów
16:30 **Na ratunek 112** - serial obyczajowy
17:00 **Gliniarze** - serial paradokumentalny

18:00 **Pierwsza miłość** - serial obyczajowy
18:50 **Wydarzenia** - program informacyjny
19:15 **Lepsza Polska** - program publicystyczny Doroty Gawryluk
19:25 **Sport**
19:30 **Pogoda**
19:40 **Uroczysko** - serial krym.
20:10 **Miłość na nowo** - kom., USA, 2023
22:25 **Mamma Mia: Here We Go Again** - musica., Wlk. Bryt., USA, Jap., 2018
01:10 **Randka na weselu** - kom., USA, 2016
03:25 **Nasz Nowy Dom** - program rozrywkowy
04:40 **Disco Gramy** - program muzyczny
05:25 **Telezakupy TV Okazje**

TVP Kultura

06:00 **Afisz kulturalny ekstra**
06:10 **Muzyczne poranki**
06:45 **Tamte lata, tamte dni** - Barbara Krafftówna - magazyn
07:20 **Podróż z historią** - **Słodki smak historii** - dok., Polska, 2017
08:05 **Wydarzenie aktualne**
08:40 **Którędy po sztukę** - Jan Ziemiński - magazyn
09:05 **Noce i dnie** - serial, Polska, 1977
10:25 **Nie ma róż bez ognia** - komedia, Polska, 1974
12:15 **Reżyserzy - Spike Lee** - dokument, Wlk. Bryt., 2018
13:05 **Poczet świrów polskich** - program publicystyczny
13:45 **Świat myśli** - dok., Niderl., 2019
15:05 **Wróży kumaka** - dram., Polska, Niemcy, 2005
16:55 **Noce i dnie** - serial, Polska, 1977

18:00 **Którędy po sztukę** - Jan Ziemiński - magazyn
18:10 **Reportaż o sztuce**
18:50 **Wszystkie role Stanisława Barei** - dok., Polska, 2021
20:00 **Hała odlotów** - talk-show
21:00 **Czartkowy klub filmowy - Wojna światów** - SF, USA, 1953
22:40 **Seriałowa nostalgia** - **Matylda** - serial kostiumowy, 2024
23:35 **Na wschód od Hollywood** - Siermierz - film kryminalny, Niemcy, Estonia, Fin., 2015
01:30 **Kino nocne - Benek** - obycz., Polska, 2007
03:20 **Mroźek i Baltazar** - dok., Polska, 2010
04:30 **Teledyski**

TV Puls

06:00 **Nash Bridges** - serial krym.
08:00 **Kobra - oddział specjalny** - Aby ochronić swojego przyjaciela-właściciela włoskiej restauracji, Semir pomaga w ucieczce bardzo niebezpiecznemu gangsterowi.
10:00 **Unforgettable: Zapisane w pamięci** - serial krym.
11:00 **Nie igrajz aniołom** - serial obyczajowy
12:50 **Unforgettable: Zapisane w pamięci** - serial krym.
13:50 **Kobra - oddział specjalny** - serial kryminalny
14:50 **Lombard. Życie pod zastaw** - 18-letni Bartek Piątkowski pięć lat wcześniej był świadkiem aresztowania swojego starszego brata Mateusza „Pion”, z zajmującego się gangsterką.

15:50 **Ranczo** - serial kom., Polska
18:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - paradokument fabularny
20:00 **Planeta Singli 2** - kom., Polska, 2018. Związek Ani i Tomka przeżywa poważny kryzys. On, showman-celebryta wcale nie ma zamiaru się ustakować...
22:25 **Zap mnie, jeśli potrafisz** - kom., USA, 2002
01:30 **Za ile mnie pokochasz?** - kom., Włochy, Franc., 2005
03:00 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny
04:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - paradokument
05:00 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny

TVN 7

05:15 **Szkoła** - Maturzystka Diana Wil koszyści się dużą ilością polubień pod swoim zdjęciem na popularnym portalu internetowym. Kiedy okazuje się, że Karolina Barczak ma więcej lajków...
07:15 **Szpital** - Pacjentami szpitala są ranni bracia. Młodszy z nich wysadził bankomat, żeby ukrąść pieniądze. Starszy brat próbował go powstrzymać...
08:15 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
11:25 **W-11 Wydział śledczy** - Komisarz Anna Palka jest świadkiem wypadku. Kierowca umiera w szpitalu. Okazuje się, że...
12:50 **Detektywi** - Klientką detektywów jest kobieta, której naręczony zniknął po tym, jak pożyczła mu 100 tysięcy złotych.

13:50 **Opowieści małżeńskie** - program obyczajowy
14:50 **Sędzia Anna Maria Wesołowska** - serial sądowy
16:55 **Zagadki losu**
18:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
20:00 **Tysiąc słów** - kom., USA, 2012
21:55 **Czas na Show. Drag Me Out** - reality show
23:00 **Sztanga i cash** - sens., USA, 2013. Grupa trenerów personalnych postanawia za wszelką cenę podążyć za marzeniami, co prowadzi do konfliktu z prawem...
01:40 **The Traitors. UK**
03:00 **Krwawa ułładanka** - program kryminalny
04:00 **Druga strona medalu** - talk-show

TV 4

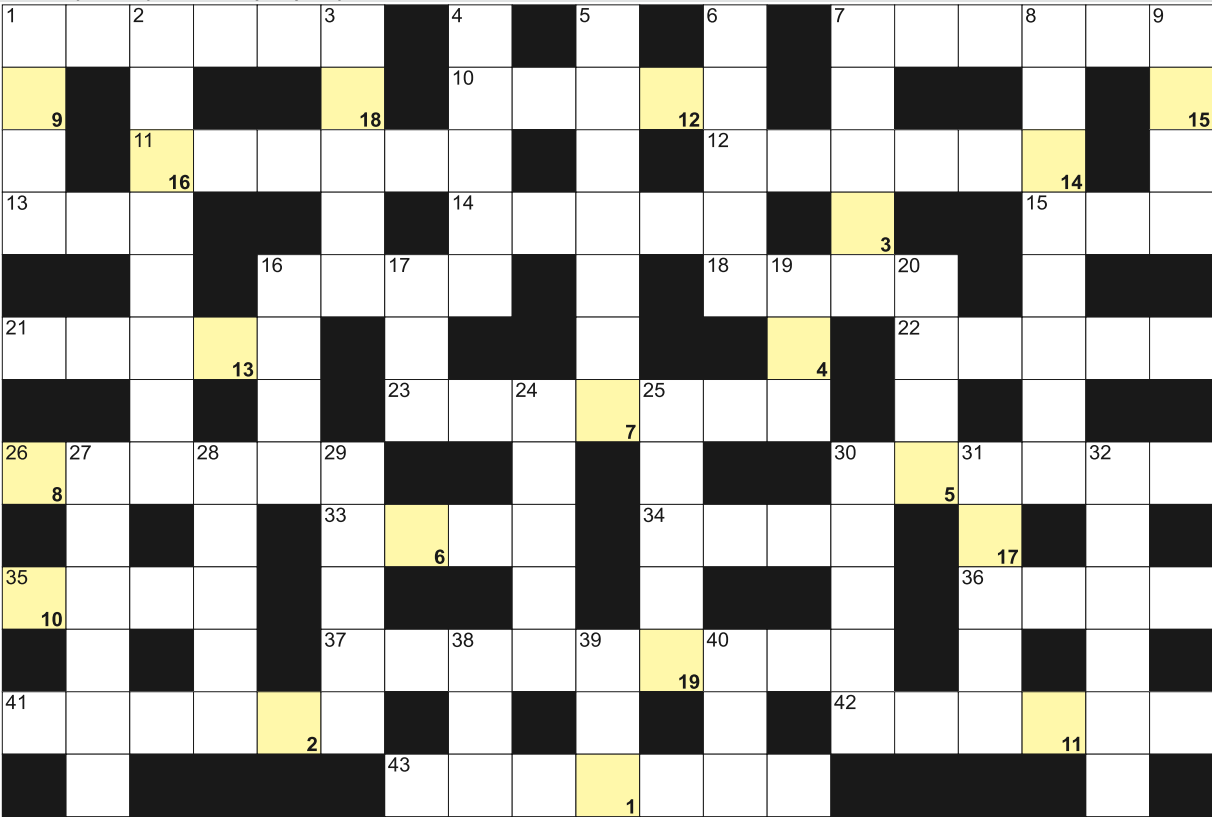
06:00 **Łowcy skarbów**. Kto da więcej **08:00** **Bogaty Dom** - Biedny Dom - program paradok. **09:00** **Dlaczego ja?** - serial paradokumentalny **11:00** **Trudne sprawy** - program obyczajowy **14:00** **Policjantki i Policjanci** - serial paradok. **15:00** **Na ratunek 112** - serial obyczajowy **16:00** **Policjantki i Policjanci** - serial paradok. **20:00** **Malanowski**. Nowe rodzenie - serial kryminalny **20:30** **Sprawiedliwi** - Wydział Kryminalny - serial policyjny **22:35** **Dziedzictwo**. Hereditary - sens., USA, 2018 **01:10** **Love Island**. Wyspa miłości - reality show **03:25** **Lubię disco!** **04:25** **Top 10** - Lista Przebojów **05:30** **Telezakupy TV Okazje**

TV Trwam
09:20 **Opowieści biblijne** - histo rie anim. z Nowego Testamentu **09**

KRZYŻÓWKA z HASŁEM

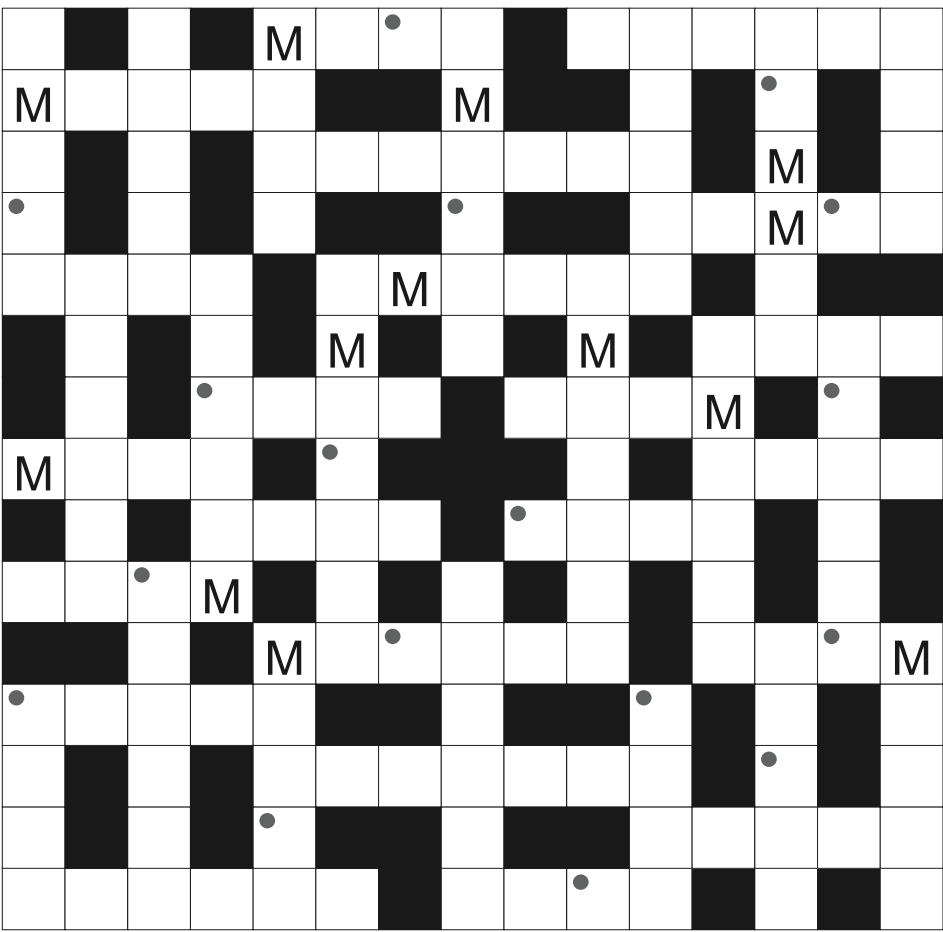
Litery z pól ponumerowanych od 1 do 19 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

POZIOMO: 1) sąsiad Rumuna i Turka; 7) jeden z księżyców Marsa; 10) bohaterka baśni "Królowa śniegu"; 11) inaczej damski, kobiecy; 12) Herkules, detektyw Agathy Christie; 13) ulica w języku francuskim; 14) Degas, francuski malarz; 15) drugi największy księżyc Saturna; 16) dawny płyn do narkozy; 18) zwierzęce wcielenie boga Thota; 21) Miasta lub Stanu Cywilnego; 22) argentyński taniec; 23) nieprzemakalne ubranie marynarza; 26) nie słodka; 30) człowiek mówiący nieprawdę; 33) przepływa przez Lahaur; 34) niesie pomoc w górach; 35) stolica włoskiej Apulii; 36) inna nazwa glonów; 37) broni go adwokat; 41) zestaw naczyń stołowych; 42) nadchodzące Bożego Narodzenia; 43) zadaszona stołówka dla ptaków. **PIONOWO:** 1) waluta Etiopii; 2) mała wśród sztuków; 3) sztabkowy lub wodny w piecu; 4) reproduktor w stajni; 5) ze stolicą w Montevideo; 6) wyspa z Lazurową Grotą; 7) ryja na buchtowisku; 8) taktomierz dla muzyka; 9) wynik dodawania; 16) biblijna kraina szczęścia; 17) Umberto, napisał "Imię Róży"; 19) pseudonim Karola Dickensa; 20) niezbędny w jadalni; 24) Orzeszkowa, polska pisarka; 25) umowa o pracę dla aktora; 27) kwiecista korona; 28) jest nim wokaliza; 29) pies Odyseusza; 30) chłopiec ze Stumilowego Lasu; 31) napady paniki lub duszności; 32) "Pan ..." Zbigniewa Herberta; 38) wąż z "Księgi dżungli" Kiplinga; 39) częstochowski w wierszu; 40) pas przepasujący kimono.

JOLKA z HASŁEM

Litery z pól z kropką czytane rzędami, utworzą rozwiązanie:

W diagramie po lewej ujawniliśmy wszystkie spółgłoski "M". Miejsce wpisu hasel do odgadnięcia. Litery z pól z kropką czytane rzędami utworzą rozwiązanie

inaczej różanecznik, roślina ozdobna; A dla elektryka; waluta Jemenu; urzędowy strój sędziego; kara dla kierowcy; przedmiot przynoszący szczęście; opis mapy inaczej; klatka filmowa; obcy wszczep do ciała; utrata, zanik pamięci; odcisk stopy na piasku; biblijny ojciec Abła; największa z wysp Schoutena; wykonywał je Herkules za karę; starożytne państwo z Sużą; stolica Malediwów; śmieszka, ptak wodny; przepływa przez Wyszegrad; drzewo z węgielkami; pojazd Świętego Mikołaja; pierwiastek Sn; potocznie o składce; Mauresmo, była tenisistka francuska; niechciana poczta internetowa; leje lub kroki za oknem; szkoła średnia; okres postu z rotatami; Erato, Euterpe i Talia; przepływa przez Wettingen; rodzinne miasto Talesa; słoń się nimi wachluje; amerykańska agencja kosmiczna; inaczej brzdąc, szkrab; kraj z Hajfą; ... Picchu, słynne miasto Inków; amerykański stan z Salt Lake City; "... Szachrajka" z bajki Brzechwy; końcowa część książki; Albert, napisał "Dżumę"; włoski region z Perugią; na złamanej ręce; niemiecka marka sportowa.

5	3	1		4			6	
6		9		7	5			1
		7			1	4	5	9
	7		5		6			8
		2		8		1		
1	8			9	2			
		8	7		4	9		
4		6	8		3	5	1	
							2	4

	8	6		1			4	3
		9			7		6	5
	5	2	6		3			
	7			3		5		
			5	9		4	3	
	3	5			4		1	
			8	1	6			
6	2	7	3			1		8
	9	8			6	3	7	

WYKREŚL 20 drużyn Mistrzostw Świata w Katarze. Wykreśl je od góry do dołu, od lewej do prawej i na ukos: Ekwador, Senegal, Francja, Tunezja, Japonia, Holandia, Polska, Anglia, Meksyk, Niemcy, Maroko, Belgia, Kanada, Katar, Ghana, Walia, Dania, Serbia, Argentyna, Brazylia.

K	U	B	E	K	A	N	A	D	A
F	J	O	R	D	E	K	C	J	E
J	W	A	M	A	R	O	K	O	G
A	J	A	P	O	Z	I	A	H	O
P	F	H	L	O	N	Y	A	S	T
O	R	M	O	I	L	N	L	U	T
N	A	W	E	L	A	S	N	I	A
I	N	M	B	R	A	E	K	R	A
A	C	E	B	E	Z	N	G	A	G
Y	J	K	R	J	L	E	D	N	H
M	A	S	A	A	N	G	L	I	A
D	N	Y	Z	T	H	A	I	T	A
A	A	K	Y	A	A	L	G	A	N
N	D	N	L	S	E	R	B	I	A
I	A	N	I	Z	I	G	I	H	D
L	E	K	W	A	D	O	R	W	A